

A low-angle, upward-looking photograph of several tall skyscrapers against a clear blue sky. The buildings are arranged in a circular pattern, creating a sense of height and scale. The perspective is from the ground looking up, making the buildings appear to converge towards the top of the frame. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

PARADOXY
KŘÁLOVSTVA

ZLÝ DOBRÝ SYN

LUK
15, 11–24

Každý z vás zrejme pozná tento biblický príbeh, ktorý dnes považujeme za jeden z najznámejších. Prvých poslucháčov a čitateľov však určite šokoval. Ježiš bol svojím spôsobom myslenia revolučný, čím poburoval mnohých veriacich ľudí vtedajšej doby.

Modlitebný týždeň, ktorý má názov „Paradoxy Božieho kráľovstva“, sme začali týmto príbehom práve preto, že sme presvedčení, že aj dnes môže spôsobiť revolúciu v myslení niektorých kresťanov.

Aby sa tak stalo, musíme text čítať tak, ako vyznel z Ježišových úst.

Prvá časť podobenstva, ktorú sme prečítali, je ako hra s niekoľkými dejstvami.

PRVÁ SCÉNA: VZBURA

Máš rád filmy s nečakaným koncom? A čo nečakaný začiatok? Tento príbeh začína veľmi nezvyčajne.

Už to, že ako prvý v tomto príbehu prehovorí najmladší, je veľmi neobvyklé. V spoločnosti hovoria najmladší väčšinou poslední. Stretávame sa s tým napríklad v knihe Jób. Najmladší Jóbov priateľ Elíhu sa ujíma slova až potom, keď starší povedali všetko, čo chceli. Najmladší tradične vstupuje do deja posledný a hovorí ako posledný. Tu sa však stretávame s „netradičnou“ mladosťou – s mladým mužom, rebelom, ktorý chce prekonať staré zvyky, ktoré panujú v spoločnosti.

Ďalšou šokujúcou vecou v príbehu je, že tento muž si pýta svoje dedičstvo. Nám sa možno táto

prosba zdá správna a spravodlivá. Je niečo zlé na tom, ak niekto chce, čo mu patrí?

V Ježišových dňoch však bola takáto žiadosť — stať sa dedičom ešte počas života otca — neprijateľná. Existovali len dve výnimky. Dedičstvo bolo možné rozdeliť kým otec ešte žil vtedy, ak bol otec na smrteľnej posteli alebo ak sa druhýkrát oženil, aby ochránil deti z prvého manželstva. No aj v týchto prípadoch mali synovia nárok na dedičstvo až po otcovej smrti. Vidíme teda, že táto rodinná situácia vôbec nie je bežná. Syn sa nielen nevie dočkať dedičstva, ale zavrhuje aj svojho otca. Ako keby tým vravel: „Otec, pre mňa si mŕtvy. Neexistuješ. Nemáš pre mňa význam. Mám záujem len o tvoj majetok.“

Tento príbeh nám veľmi pripomína súčasnosť. Vidíme tu muža, ktorý nechce pracovať pre Pána Boha, ale chce využívať to, čo Bohu patrí. Hovorí: „Pre mňa je Boh mŕtvy. Ja som pán. Nechcem mať nikoho nad sebou.“

V prvej scéne nášho netradičného príbehu pôsobí najsilnejším dojmom správanie otca. Nepovie vôbec nič, aj keď jeho slovo malo v celej rodine najväčšiu váhu. Slovo otca bolo ako právo. Prekvapuje nás, že otec splnil synovu prosbu. Ježišovi poslucháči si možno predstavili tichého, urazeného, možno i nahnevaného otca. Splniť synovo prianie — to bolo jednoducho priveľa. Bola pošliapaná nielen otcova dôstojnosť, ale aj zvyky a tradície, ktoré platili vo vtedajšej spoločnosti.

Práve tým však Ježiš vyzdvihuje neuveriteľnú a neobmedzenú Božiu milosť. Predstavuje Boha v jeho veľkorysosti, láske a rešpektovaní slobody. Boh je pripravený dať nám úplne všetko. Je ochotný nebrať ohľad na to, čo ako otec cíti. Je to naozaj nepochopiteľné!

V tomto príbehu je ešte jedna zvláštnosť — mlčanie staršieho syna. Nemali by sme to zveličovať, ale

ani prehliadať. Čo toto mlčanie znamená? Prečo nezasiahne? Prečo nejakým spôsobom nezareaguje?

Nie je mu ľahostajné, čo sa deje. Sám je znepokojený. Čítame, že otec rozdelil majetok medzi svojich dvoch synov. Starší teda tiež dostal svoj podiel z dedičstva a prijíma ho bez akéhokoľvek odporu.

Nie je v srdci spokojný s tým, čo sa robí? Nesníval o niečom takom? Nie je tiež akýmsi „tichým rebelom“?

Sú ľudia, ktorí v srdci odporujú Bohu, ale nedajú to najavo. Majú určité zábrany. Možno to spôsobila výchova alebo strach. Nosia masku zbožného človeka, ale v srdci sa búria.

Po dejstve vzbury prichádza dejstvo odchodu.

DRUHÁ SCÉNA: ODCHOD

Mladší syn odchádza do ďalekej zeme. Prečo? Prečo nezostal doma alebo si neprenajal nejaké bývanie? Čo ho viedlo k takému radikálnemu kroku?

Nebola to len jeho nenásytnosť. Nešlo mu len o peniaze. Mladší syn chcel byť ďaleko od všetkého, čo by mu pripomínalo jeho pôvod. A tak sa ocitne ďaleko od domova, od svojej minulosti, svojich koreňov, dohľadu, morálky, zásad.

Čo sa to s ním deje? Stráca kontrolu nad svojim životom. Je sám, opustený a nedokáže riadiť svoj život. Prehýril všetko, čo mal.

Asi si to takto nepredstavoval. Zrejme nesníval o tom, že všetko premárni a zostane bez peňazí. Ani my o tom nesnívame, keď sme mladí a plní ideálov a energie. Predstavujeme si, že budeme bohatí, šťastní a významní ľudia.

Napriek tomu sa tento syn stal stroskotancom. Je strašné predstaviť si, že váš život sa vám vymyká z rúk. Keď je človek blízko pri Pánu Bohu, v jeho

živote vládne poriadok a súlad. Spolu s Bohom dokáže riadiť svoj život. Akonáhle však od neho odíde, všetko stráca a život sa mu vymyká z rúk.

Druhým dôsledkom odchodu je kríza a núdza, do ktorej syn upadá. Kým mal peniaze, užíval si s dievčatami a priateľmi, ktorí ho rešpektovali. Keď sa mu život vymkol z rúk, všetko stratil. Po prvýkrát v živote prežíva niečo, čo nikdy neokúsil — hlad. V otcovom dome bolo všetkého dostatok. Nikdy nevedel, čo to je byť hladný. Teraz prichádza hlad a chudoba. Veľmi ho to bolí.

Zamysli sa nad prázdnotou, ktorú cítiš, keď odídeš od Boha. Náhle prichádza veľký hlad, ktorý sa nedá ničím zahnať. Neexistuje nič, čo by vyplnilo prázdnotu v tvojom vnútri.

Hlad však nie je tým najhorším dôsledkom odlúčenia. Okrem peňazí syn stráca niečo oveľa vzácnejšie — svoju dôstojnosť.

Ježiš sa snaží predstaviť určitý protiklad. Žid sa stáva sluhom pohana. Nielen sluhom pohana, ale dokonca pastierom sviň. Keď si predstavíme, že prasa je pre Židov nečisté a odporné zviera, je to absurdné.

V zbierke židovských predpisov, ktorá sa volá Mišna, je napísané: „Pri príchode Mesiáša sa musia svine, v ktorých bývajú démoni, skryť a ich pastieri sa budú obávať o svoj život.“

Náš hrdina sa dostal úplne na dno; najnižšie, kam mohol spadnúť. Nemal na výber. Buď sa celkom pokorí, alebo umrie od hladu. Stratil posledný zvyšok svojej cti.

Celú situáciu zhoršuje to, že jeho nový pán sa mu vysmieva tak, že mu zakazuje najesť sa pokrmom pre svine. Má dojem, že klesol nižšie ako prasatá.

Stratiť česť, vlastnú identitu a zásady je to najhoršie, čo môže človeka stihnúť. Človek prestane vnímať, kto je a prečo žije. Keď prídeš o peniaze alebo moc, stále môžeš spoliehať na svoju česť. Ale keď stratíš česť, nie si nič. Si nikto.

A tak sa dostávame k ďalšiemu dejstvu tohto príbehu. Keď sa dostaneš úplne na dno, si nútený priznať, že si stratený.

Márnotratný syn dostáva rozum.

TRETIE DEJSTVO: ROZHODNUTIE

Krutá realita, ktorej syn čelí, ho núti rozmýšľať. V mysli sa mu vynára obraz, na ktorý nedokáže zabudnúť — otcov dom. To je to jediné, čo mu zostalo.

Syn si uvedomuje svoje zlyhanie, pád i vinu. Priznáva, že sa nezachoval správne. Rozhodne sa vrátiť domov.

Čo ho k tomu priviedlo? Azda ľútosť? V podstate nemá na výber. Zostáva mu jediná možnosť.

Niet pochýb, že jeho úmysly a pocity sú správne. Prežíva veľký žiaľ a bolesť. Jeho túžba zmeniť život je naozaj úprimná.

Pozrime sa však na jeho plán. Chce sa vrátiť domov a stať sa u otca nádenníkom – pomocným robotníkom, ktorý pracuje za dennú mzdu. Znamenalo to pracovať, dostávať plat, ale nebývať v otcovom dome, pretože nádenníci nebývali v dome svojho pána.

Jeho plán nápravy spočíva v tom, že bude pracovať. Tak môže napraviť stratu, ktorú svojmu otcovi spôsobil a stane sa nezávislý. Očividne nepredpokladá, že ho doma prijímú. Vlastne v to ani nedúfa.

Zamysli sa nad tým, či aj ty nie si z tejto kategórie kresťanov, ktorí sa snažia vytvoriť si k Bohu takýto vzťah. Chceš byť blízko pri ňom, ale nechceš stratiť svoju nezávislosť. Snažíš sa napraviť škodu, ktorú si spôsobil svojimi hriechmi. Napríklad prácou alebo dobrými skutkami. Nesnažíš sa tak vlastne kúpiť si spasenie?

V tomto prípade však chýba to najdôležitejšie. Musíme si uvedomiť, že človek nemôže urobiť nič pre to, aby napravil škodu spôsobenú hriechom.

ŠTVRTÉ DEJSTVO: NÁVRAT

Ježiš pokračuje v príbehu a ďalej šokuje svojich poslucháčov.

Čo sa stane, keď sa otec stretne so synom? Má dve možnosti. Prvá – zriekne sa ho. Rodina sa zide na verejnom mieste, rozbije pohár s orechmi a obilím, pričom každý nahlas kričí. Takýmto zvláštnym spôsobom dá každému najavo, že tento muž viac nepatrí do ich rodiny.

Druhá možnosť – stane sa nádenníkom. Bude si zarábať na živobytie. Po čase sa uvidí, či je jeho ľútosť úprimná. Podľa toho sa rozhodne, čo s ním bude ďalej.

Ježiš však predstavuje tretiu možnosť, ktorú nikto nečakal. Otec uteká synovi oproti a objíma ho. Otec sa rozhodne pokoriť – čo sa u dobre situovaného človeka nepredpokladá –, aby zabránil poníženiu svojho syna. V tejto situácii syn mení pripravený príhovor. Zabúda na časť o službe nádenníka. Prečo?

Ako by sa cítil otec, ktorý sa zo synovho návratu nesmierne teší, keby mu mladý muž povedal, že sa vrátil, aby sa stal nádenníkom? Znamenalo by to predsa, že je znovu mimo rodinu, že je cudzinec.

Nie! Syn, obklopený otcovou láskou, nedokáže vysloviť tieto slová.

Cíti, že je prijatý a nemusí nič dokazovať. Otcovu lásku, veľkorysosť a milosť nemôže nič nahradiť.

Boh prijíma hriešnika zadarmo. Božia láska je zadarmo. Nemá nijakú cenovku, ničím ju nemožno zaplatiť.

Človek, ktorý sa úprimne kajú, si to uvedomuje.

Dostávame sa k poslednému dejstvu, ktoré je najkrajšie.

PIATE DEJSTVO: OBNOVA

Syn je opäť synom. Túto obnovu predstavujú tri veci – odev, prsteň a obuv.

Syn dostal najlepšie šaty. Boli to šaty, ktoré sa obliekali len na zvláštne príležitosti. Tým sa líšili od ostatných šiat. Bol to prejav moci a určitého postavenia v spoločnosti, prejav autority a cti. Strata synovej cti bola obnovená otcovou čťou.

Aj prsteň dostal syn od otca. Prsteň je symbolom autority. Tým, že otec dal prsteň synovi, prejavil mu veľkú dôveru.

Obuv odlišovala v dome pána od sluhov, ktorí chodili bosí. Syn bude znovu synom; bude pánom, nie sluhom. Taký bol otcov zámer.

ZHRNUTIE

Obnova, ktorú prežijeme, je neuveriteľná. Keď zhrešíme, a vrátime sa k Otcovi, je ochotný vrátiť nám časť a dôstojnosť, preukázať nám plnú dôveru a prijať nás za svoje deti. Ba čo viac — urobiť na našu počesť veľkú hostinu.

V živote a viere kresťana to predstavuje určitý paradox. Aj keď človek stratí úplne všetko, jeho postavenie syna môže byť obnovené bez toho, aby pre to niečo urobil. Je paradoxné, že pokorený nie je ten vinný, ale nevinný. Je paradoxné, že Ježiš nehovorí o tom, aký strašný je hriech, ale o tom, ako jednoducho a s láskou nás Boh prijíma. Nie je to azda nebezpečné? Nebude to viesť ľudí k tomu, že budú ľahkomyselne hrešiť? Je paradoxné, že práve toto nás pred hriechom najlepšie chráni.

Poznáš miesto, kam sa môžeš, keď zhrešíš, vždy vrátiť a začať opäť s novou silou, novými predsavzatiami a novou cťou? Nech sa nachádzaš kdekoľvek,

nech sa ti v živote prihodilo čokoľvek, stále máš jednu možnosť — vrátiť sa domov. Stále sú tu dvere, ktoré sú vždy otvorené. Stále je tu srdce, ktoré ťa miluje. Naber odvahu a vráť sa.

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Vytvorte skupiny, v ktorých sa pokúsite prerozprávať toto podobenstvo do súčasného jazyka. Obsadenie i situácie zmeňte tak, aby zapadali do našej kultúry a doby. Snažte sa, aby bolo toto podobenstvo pre súčasného človeka také aktuálne, ako bolo to pôvodné pre ľudí vtedajšej doby.
- » 2. Proti čomu sa búriš doma? Prečo?
- » 3. Proti čomu sa búriš vo zbore alebo cirkvi?
- » 4. Prečo je lepšie zostať ako utiecť preč?
- » 5. Keď vieš, že Boh ťa miluje a prijíma s otvorenou náručou, aj keď ty ho opustíš a žiješ v hriechu, bráni ti to viac hrešiť?
- » 6. Čo je to skutočné pokánie?
- » 7. Aký postoj má zbor k „márnotrpným synom“, ktorí sa vrátili?

DOBRY ZLY SYN

Cítite tú vôňu? Počujete krásnu hudbu? A čo radosť? Asi tu niekto niečo oslavuje!

Zdá sa, že v Ježišovom príbehu o márnotratnom synovi všetko dobre dopadlo. Syn je opäť doma a otec je šťastný. Prehýrený majetok? To nie je také dôležité. Syn má väčšiu cenu.

Teraz sa všetci doma zišli, aby to oslávili. Zdá sa, že neexistuje nič, čo by im mohlo radosť pokaziť.

Naozaj nič? Nezabudli na niekoho?

Práve vo chvíli, keď sa zdá, že je všetko v poriadku, situácia sa začína zamotávať. Na scénu prichádza starší syn. Vyzerá to tak, že v tejto slávnostnej chvíli naňho zabudli. Naozaj si na neho nikto nespomenul? Ako mohla hostina začať bez neho?

Teraz príde okamih, keď sa naplno prejaví skutočný charakter staršieho syna. Odhalíme, čo sa skrýva za maskou poslušnosti, pracovitosti, oddanosti a zbožnosti.

V tomto príbehu sa zlý syn stal dobrým a dobrý zlým.

Ale otec – vďaka svojej veľkej láske a trpezlivosti – má oboch rovnako rád.

SPRÁVANIE SYNA

Luk 15,25-30

Je zaujímavé nazrieť do duše syna a vidieť, čo sa v nej skrýva. Vo svojom vnútri sa veľmi podobá mladšiemu bratovi.

Odcudzenie

Starší syn kladie otázky sluhovi. Je zmätený, keď počuje, čo sa deje v otcovom dome. Neponáhla sa, aby tam bol čím skôr. Prečo? Nie je to azda aj jeho domov? Prečo stojí vonku a váha?

Je zrejmé, že vzťah medzi synom a otcom nebol príliš vreľý. Syn žije fyzicky s otcom, ale svojím srdcom je mu vzdialený.

Vzbura

Podobne ako u mladšieho syna, aj v srdci staršieho syna teraz pozorujeme vzburu. Je ukrytá hlboko v srdci a prejaví sa až po rokoch vnútorného odcudzenia sa otcovi.

Starší syn sa rozhodne, že na hostinu nepôjde. Je našťavaný na svojho otca. Vo svojom rozhodnutí neísť a netešiť sa spolu s blízkymi je neoblomný. Otec však ide za ním a úpenlivo ho prosí.

Vidíme tu ďalšie pokorenie a poníženie otca. Odmietnuť pozvanie na hostinu bola veľká urážka. Spo-

meň si na podobenstvo, v ktorom pozvaní odmietli prísť na hostinu. Hostiteľa to veľmi nahnevalo.

Starší syn v tomto prípade uráža svojho otca rovnako ako jeho brat. Jeho miesto na hostine zostáva prázdne. Každý čaká, že uvidí rodinu pohromade. Ale otec a syn sa zdržali vonku. Starší syn stále odmieta prísť.

Arogancia a neúcta

Len čo starší syn prehovorí, pozorujeme aroganciu a neúctu. Veci, ktoré boli skryté, sa teraz stávajú viditeľné. Z jeho slov badáme, ako „veľmi“ rešpektuje svojho otca a ako veľmi ho má rád.

Považuje sa za spravodlivého — „nikdy som neprestúpil tvoj príkaz“. Táto veta prezrádza, ako povrchné vníma poslušnosť. Neplatí, že keď je poslušný a oddaný, bezpodmienečne musí prejavovať úctu voči otcovi.

Keď syn hovorí: „Mne si nikdy nedal ani kozliatko,“ vidíme, že sa necíti ako dedič, ale ako úplatkár. Navonok chce udržať tradíciu, že otec je do smrti vlastníkom majetku, ale vnútorne je netrpezlivý. Prial

si byť v tejto pozícii čo najskôr. Svojho otca považoval za lakomca. Žil ako sluha. Doma so svojim otcom sa necítil dobre. Túžil byť so svojimi priateľmi.

Teraz, keď je doma spev a hostina, on sa neteší. Je vlastne presne taký, ako jeho mladší brat.

Vrcholom všetkého je obvinenie, ktoré čítame vo verši 30. Svojho otca obviňuje z nespravodlivosti. Vidíme tu muža, ktorý nie je spokojný s tým, čo je správne, a nevie byť vďačný.

Za maskou spravodlivosti sa skrýva závišť a nenávisť voči otcovi a bratovi. Vyjadrujú to slová „tento tvoj syn“. Svojho brata nenazýva „bratom“. Preňho je to degradovaný príbuzný.

Je zarážajúce, že svojho otca ani raz nenazve „otec“. V celom podobenstve starší syn svojho otca vôbec neoslovuje. Naproti tomu, mladší syn trikrát použije oslovenie „otec“. (v. 12.18.21)

Nakonec teda vidíme, že medzi synmi niet rozdiel. Keby aj nejaký bol, zdá sa, že mladší syn je na tom predsa len lepšie.

Jeden je očividný hriešnik, druhý je skrytý rebel, egoista, pokrytec, ktorý nemá ani trochu súcitu a zmysel pre rodinné vzťahy.

S takýmto typom veriacich sa nestretávame len medzi farizejmi tej doby, ale aj medzi veriacimi ľuďmi dnes. Uvediem niektoré ich charakteristické črty:

- » Ich náboženstvo je len navonok. Zanedbávajú úzky osobný vzťah s Bohom. Necítia skutočnú hlbokú lásku, necítia Božiu blízkosť a nepovažujú Pána Boha za svojho blízkeho priateľa. Nehovoria s ním o svojich skrytých túžbach, obavách, pochybnostiach, pokušeníach...
- » Necítia lásku k iným ľuďom. Sú egoistickí. Duch súťaživosti sa u nich prejavuje do tej miery, že sú až zlomyseľní, keď je v centre pozornosti niekto

iný. Sú pripravení druhého človeka očierniť. Zďorazňujú jeho chyby a hriechy.

- » Myslia si, že spasenie si „zaslúžia“, pretože usilovne „pracujú“. Necítia sa ako dedičia a neprijímajú Božiu milosť, ale domnievajú sa, že práve ich práca im prinesie vytúženú odmenu. Nedokážu akceptovať, že Pán Boh má rád hriešnikov. Božiu milosť pre týchto hriešnikov považujú za nespravodlivú.
- » Chýba im radostná skúsenosť viery. Služba Bohu nie je pre nich niečím radostným a krásnym, ale ťažkým a boľavým bremenom.
- » Sami seba považujú za skvelých ľudí.
- » Sú veľmi citliví na spravodlivosť; nepoznajú však vďačnosť a nevedia ju ani prejavíť.
- » Takíto ľudia sa izolujú od Božej rodiny a krok za krokom si vytvárajú vlastné náboženstvo.

SPRÁVANIE OTCA

Pozrime sa, ako reaguje otec na správanie svojho staršieho syna. Čítame o tom vo veršoch 28.31 a 32. Ako sa má v tejto situácii zachovať otec? Čo môže urobiť? Mohol by synovi prikázať, že má ísť na hostinu a možno mu aj pohroziť. Mohol by syna potrestať za jeho aroganciu. Otec však robí niečo úplne iné – ponúka mu lásku. Pokorne prichádza za synom a ponúka mu zmierenie. Žiada svojho syna, priam ho úpenlivo prosí, aby prišiel k ostatným na hostinu.

Oslovuje syna „syn môj“

Napriek tomu, že syn sa otca neobťažuje osloviť, otec mu hovorí „syn môj“. Tým mu pripomína, že je súčasťou celej rodiny. Nemáš niekedy pocit, že vlastne nechceš, aby boli takíto kresťania v tvojej blízkosti a otravovali ti život? Boh však volá aj takýchto synov a dcéry, pretože nechce nikoho stratiť.

„Všetko je tvoje“

Napriek obvineniu, že od otca nedostal ani kozliatko, otec mu s láskou odpovedá: „Všetko, čo mám, je tvoje“. Je dobré mať bohatého otca, ale žiť ako chudák? Možno aj ty chceš len niečo, a neveríš, že môžeš mať celý otcov majetok.

Boh túži, aby si takíto kresťania uvedomili, že Božie požehnanie si nemusia „odpracovať“. Stačí, ak prídu k Otcovi a v pokornej dôvere sa mu zveria s tým, po čom túžia.

„Tvoj brat“

Na vyjadrenie staršieho syna — „tento tvoj syn“ — otec odpovedá — „tvoj brat“.

Otec veľmi túži, aby sa bratský vzťah medzi synmi obnovil. Tento typ veriacich má vážne problémy v oblasti vzťahov s inými ľuďmi. V cirkvi vyvolávajú konflikty a napätie. Neponúkajú lásku, pretože ju sami nezakúsili.

A pozrime sa na paradox — pred pár hodinami bol mladší syn mŕtvy, ale vrátil sa živý. Teraz sa stráca starší syn a potrebuje, aby ho niekto priviedol späť.

ZHRNUTIE

Podobenstvo o stratenom synovi končí prosbou otca o jednotu rodiny. Otec túži, aby v domove opäť zavládla radosť, aby sa mohol so synmi tešiť a radovať. Túži po tom, aby sa vzťah medzi synmi obnovil, aby prijali jeden druhého, aby sa mali navzájom radi a tešili sa z jeho bohatstva.

To isté túži vidieť vo svojej cirkvi Pán Boh. Je to možné? Podobenstvo ostáva otvorené. Snažme sa svojím životom dať správnu odpoveď.

Jedna židovská legenda hovorí o dvoch bratoch. Obaja zdedili otcov majetok. Postavili si domy vedľa seba. Mali polia, na ktorých spolu pracovali.

Mladší brat bol ženatý a mal deti. Starší žil sám. Bol to starý mládenec. Príbeh sa odohráva v čase žatvy. Úroda bola celkom dobrá. Jednej noci mladší brat nemohol spať a tak rozmýšľal

o svojom bratovi: „Môj brat žije sám. Musí platiť robotníkov na poli. Nemá ženu ani deti, s ktorými by sa mohol deliť o radosť a smútok. Nemá dediča. Ja sa mám dobre. Deti mi pomáhajú na poli. Mám všetko, čo potrebujem. So ženou sa máme radi. Musím preňho niečo urobiť.“ Vstal a vybral sa k hromade snopov. Vzal jeden snop a pridal ho k bratovým snopom. A potom šiel spať. V rovnaký čas jeho brat rozmýšľal takto: „Môj brat to nemá jednoduché. Má ženu, ktorá potrebuje, aby ju niekto potešil. Má deti, ktoré musí živiť. Ako to všetko zvláda? Ja to mám jednoduchšie. Mám všetko, čo potrebujem a nemám také starosti a povinnosti ako on. Musím preňho niečo urobiť.“ Vstal z postele a šiel k snopom obilia. Vzal jeden veľký snop a pridal ho k ostatným snopom svojho brata. Potom si zase ľahol.

Ráno boli obaja bratia prekvapení, že ich hromady sú rovnaké. Večer sa opakovalo to isté. Mladší opäť vstal a šiel dať snop bratovi, ktorý potrebuje jeho pomoc. Ráno boli hromady znovu rovnaké. Tretiu noc sa všetko zopakovalo, ale bratia sa stretli na poli a so slzami šťastia a radosti si padli do náručia.

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Vytvorte skupiny, v ktorých sa pokúsite prerozprávať toto podobenstvo do súčasného jazyka. Obsadenie i situácie zmeňte tak, aby zapadali do našej kultúry a doby. Snažte sa, aby bolo toto podobenstvo pre súčasného človeka také aktuálne, ako bolo to pôvodné pre ľudí tej doby.
- » 2. Je možné obnoviť pokoj a mier medzi „starším“ a „mladším“ bratom v zborovej rodine? Ako? Navrhňte možnosti.
- » 3. Stalo sa ti niekedy, že si bol v pozícii staršieho brata? Aké dôvody a okolnosti ťa k tomu viedli?
- » 4. Aký je rozdiel medzi postojom „toľko rokov ti slúžim“ s odriekaním a skutočnou láskou k Otcovi?
- » 5. Keby starší brat prišiel na hostinu, pokazil by radostnú atmosféru? Prijal by si ho, keby to záležalo od teba?
- » 6. Od čoho závisí jednota v cirkvi vzhľadom na vzájomné vzťahy medzi veriacimi?

ZOBERME SI PRÍKLAD Z PODVODNÍKA

LUK
16,1-13

Môže byť zlý človek dobrým príkladom pre kresťana?

Aj keď to možno znie absurdne, v Ježišovom podobenstve je to tak. Božie kráľovstvo, o ktorom Ježiš hovorí, je plné rôznych prekvapení. Podobenstvo o nepoctivom správcovi je jedným z tých náročnejších podobenstiev. Bolo vysvetľované mnohými spôsobmi.

Tematicky sa toto podobenstvo podobá podobenstvu o stratenom synovi, aj keď dej a obsadenie je iné.

Nachádzame tu veľa podobností, ktoré dokazujú, že tieto podobenstvá patria k sebe.

V Luk 15,11 čítame: „**Istý človek mal...**“ a v Luk 16,1: „**Bol bohatý človek, ktorý mal...**“

Pozrime sa spolu do Luk 15,13: „**majetok... premárnil**“ a do Luk 16,1: „**...rozhadzuje majetok**“.

Aktéri v týchto podobenstvách sú rozliční. V prvom je to otec, ktorý má majetok a dvoch synov. Jeden z nich premrhá svoj podiel dedičstva, ten druhý žije s otcom a pracuje preňho. V druhom podobenstve čítame o bohatom mužovi, ktorý má správcu a ten rozhádzal jeho bohatstvo. Je tu načrtnutá druhá strana života kresťana — nie sme len synovia, ale aj správcovia.

Je zaujímavé sledovať podobenstvá v 15. a 16. kapitole Lukášovho evanjelia.

V prvých dvoch podobenstvách v Luk 15 (o stratenej ovci a minci) sa hovorí o niečom, čo sa stratilo a potom našlo – jedno mimo domu, druhé v dome. V podobenstve o márnotratnom synovi čítame, že mladší syn sa stratil ďaleko od domova, ale sa našiel; starší syn sa stratil doma.

Podobenstvo končí otázkou, či starší syn prišiel k rozumu a prijal pozvanie na hostinu, teda či sa našiel.

V podobenstve o nepoctivom správcovi vidíme muža, ktorý príde k rozumu v poslednej chvíli. Tak sa mu podarí zachrániť celú situáciu.

V podobenstve o boháčovi a chudákovi Lazarovi čítame o mužovi, ktorý je stratený a prichádza o večný život.

Ale podobenstvo, ktoré budeme dnes študovať, má šťastný koniec. Pretože je zložitejšie, pozrime sa najprv na jeho obsah. Potom sa pokúsime pochopiť, čo nám chce povedať.

OBSAH A VÝKLAD

Bohatý muž má správcu, ktorý spravuje jeho majetok. (v. 1) Má moc a právo nakladať s týmto majetkom, ale nie je jeho vlastníkom.

Správca je obvinený z toho, že premrhal bohatstvo. Grécke sloveso „obviniť, obžalovať“ (diablo) sa nachádza v celej Biblii iba tu u Lukáša. Už toto sloveso naznačuje, že zámery správcu neboli najčistejšie, že urobil niečo nevhodné. Vôbec nič však nehovorí o tom, či je všetko pravda. To, že správca sa neobhajuje a obvinenie nepopiera nás vedie k tomu, že majetok svojho pána zrejme naozaj premrhal.

Pán sa rozhodne správcu prepustiť. Predtým však chce, aby mu vydal počet zo svojho správcovstva. (v. 2)

Správca sa tak dostáva do veľmi zložitej a ťažkej situácie. (v. 3) Jeho budúcnosť je neistá. S takýmto posudkom si sotva nájde prácu – a už vôbec nie ako správca. Aké odporúčanie dostane od terajšieho, vlastne už predošlého zamestnávateľa?

„V dôsledku toho, že s mojím majetkom nakladal nesprávne, môj obchod prišiel v priebehu roka o 500 000 euro.“

Správca veľmi vierohodne hodnotí celú situáciu a vidí, čo ho čaká – ťažká fyzická práca alebo žobranie. Na tvrdú prácu nie je zvyknutý a už aj pomerne starý a zobrať sa hanbí.

Zrazu však dostane nápad. (v. 4) Napadla ho skvelá myšlienka, ktorú – ak sa mu to pravdaže podarí – musí hneď realizovať. Vie, že času nemá nazvyš. Je to jeho posledná možnosť. Ešte chvíľu môže konať ako správca. Začína preto preteky s časom.

Jeho cieľom je, aby ho ľudia „prijali do svojich domov“ aj potom, keď stratí správcovstvo.

Všimnime si tu jeden malý detail. V gréčtine je správca „oikonomos“ a domov „oikos“. Správcovi ide o to, aby keď už nebude „oikonomos“ svojho pána, ho prijali v „oikos“ ďalších ľudí. Chápeš to?

Nikto nepožiadala alkoholika, aby mu postrážil fľašu vína. Nedovolíme, aby pedofil pracoval v materskej škôlke. Nepožiadame toho, kto premrhal majetok, aby spravoval ďalší majetok.

Cieľ, ktorý si stanovil náš kamarát, je zachovať si meno a česť. Veď prečo by nemohol aj ďalej pracovať ako správca?

Ako to dopadne? Akým spôsobom sa mu to podarí dosiahnuť?

Dostáva skvelý nápad – zníži dlhy dlžníkov. Ako to urobí? (v. 5-7) Má dve možnosti – buď zníži požiadavky, ktoré bude pán vymáhať od neho samého, alebo zruší poplatky, ktoré by sa úročili.

Skôr ako začneme počítať a diskutovať o týchto dvoch možnostiach, sústreďme sa na ďalšiu prijateľnú možnosť, ktorá nám veľa vecí vysvetlí.

Vezmime do úvahy to, že správca naozaj zníži dlhy dlžníkov. Ako sa mu to podarí?

Skôr než svojmu pánovi vydá počet zo svojho šafárenia, ešte stále má moc a právo zbierať informácie a doklady, ktoré na to potrebuje. Dlžníci nevedia o tom, čo prebieha medzi pánom a správcou. Preto ho prijmú a budú s ním spolupracovať ako predtým.

Tak sa mu podarí uzavrieť svoj posledný nevýnosný obchod pre svojho pána. Mohol to však urobiť len pod jednou podmienkou – musel si byť úplne istý tým, že jeho pán je veľkorysý človek.

Čo si o tomto obchode myslia dlžníci? Pán je naozaj veľmi veľkorysý. Oni o tom nielen premýšľajú, ale dokonca ho chvália za jeho šľachetnosť. Zmazané dlhy sú naozaj vysoké, preto sú pánovi veľmi vďační. Možno mu poslali aj ďakovný list alebo dar ako odpoveď na jeho veľkorysosť. Všade sa teraz hovorí o tejto neuveriteľnej udalosti.

Čo si myslel pán, keď sa dozvedel o svojom veľkorysom znížení dlhov? Čo mohol urobiť?

Mal dve možnosti. Po prvé, zrušiť zmluvy, ktoré správca urobil bez jeho vedomia. Aké by to však malo preňho následky? Bol by diskreditovaný. Doteraz ho každý vnímal ako veľkorysého človeka, každý hovoril o jeho šľachetnosti. Všetci by sa obrátili proti nemu.

Po druhé, prijať danú situáciu. Čo by tým získal a čo stratil? Získal by meno a postavenie v spoločnosti, kde práve štedrosť a dobročinnosť bola zárukou úcty a cti. Stratil by však peniaze. Ale stále je veľmi bohatý. Získať peniaze nie je až taký problém, ale získať meno a česť je oveľa ťažšie. Preto sa rozhodne nezrušiť urobené zmluvy a prijať správcu. Ba čo viac, je ohromený chytrosťou svojho služobníka. Správca si získal medzi dlžníkmi priateľov, pretože bol akýmsi prostredníkom medzi nimi a pánom. Keď pochopíme tento výklad, zostáva nám povedať, čo znamená pre nás.

ZHRNUTIE A APLIKÁCIA PODOBENSTVA

Prvé dva verše predstavujú muža ako Božieho správcu, ktorý bol obvinený zo sprenevery peňazí.

Sme správcovia Božieho majetku

Každý z nás okrem toho, že je Božím dieťaťom, je aj Božím správcom. To znamená, že Boh nám zveril veci, o ktoré sa máme starať. My to dokážeme. Intelektuálna kapacita a talent, ktoré nám Boh dal, sú na to, aby sme mu verne slúžili. Všetko v našom živote máme robiť v jeho mene. Keď žijeme sebecky len sami pre seba, mrháme Božím majetkom. Je to podobne ako v podobenstve o márnotrattnom synovi.

Zamysli sa nad tým, ako využívaš dary, ktoré si dostal. Chváliš Boha za to, čo máš, alebo všetko využívaš väčšinou len pre seba?

Sme povolaní vydať počet z nášho správcovstva

Boh nás volá k zodpovednosti za to, ako využívame jeho dary. Prichádza čas súdu. Každý z nás bude zodpovedný za každé slovo, za každý čin. Ako sa staráme o Boží majetok? Ako využívame čas, ktorý sme dostali?

Premýšľaj o všetkom, z čoho máme vydať počet. Nevieš, ako si na tom ty, ale ja si uvedomujem, že...

Sme správcovia, ktorí mrhajú Božím majetkom.

Zrejme by sme sotva našli človeka, ktorý je skutočne verný správca. Verný úplne vo všetkom. Každý z nás viac-menej patrí do kategórie neverných správcov.

❶ Musíme konať okamžite

Podobne ako správca v našom príbehu, ani my nemáme času nazvyš.

Podobenstvo vykresľuje obraz konca vekov – súd. Čas neúprosne letí. Musíme konať rýchlo a rázne. Sme si vedomí toho, že jediný stratený deň v našom živote môže byť pre nás osudný?

Každé odložené rozhodnutie, každý odložený čin nás môže stať príliš veľa.

V celom svojom živote musíme reagovať a konať pohotovo. Po prvé preto, že všetko svedčí o tom, že žijeme v závere ľudských dejín. Po druhé preto, že nevieme, ako dlho budeme žiť. A tak ak je potrebné niečo v živote zmeniť, musíme to urobiť teraz, nie niekedy neskôr. Ak máme pre Boha niečo urobiť, musíme to urobiť dnes. Ak chceme seba a svoju prácu zasvätiť Bohu, urobme to dnes.

Aj ako zbor by sme mali reagovať a konať pohotovo. Nemôžeme si dovoliť spať. Naše životy by sme mali naplniť službou. Ak sme ešte stále správcovia, ktorí mrhajú Božím majetkom, teraz máme poslednú šancu celý svoj život odovzdať Pánu Bohu.

❷ Potrebujeme pracovať pre druhých

To je ďalšia myšlienka, ktorá vyplýva z nášho podobenstva.

Správca urobí niečo, čo nie je len v jeho záujme, ale tiež v záujme iných. Je síce pravda, že takýmto spôsobom si chce vyriešiť svoju budúcnosť. No aj živote kresťana platí, že ak pracujeme pre druhých, pracujeme aj pre seba.

Čo môžem urobiť pre ľudí okolo seba?

Ak myslíme len na seba, najlepšou investíciou pre nás je služba a starostlivosť o ľudí okolo nás.

Egoistický spôsob života nemá nijakú budúcnosť a to nielen v nebeskom kráľovstve, ale ani tu na zemi. Vedie k osamelosti a strate priateľov.

Ježiš nám radí: „Staňte sa navzájom dobrými priateľmi.“

❸ Môžeme dôverovať Božej veľkorysosti

To je možno najzaujímavejšia časť podobenstva a najdôležitejšia myšlienka, ktorú si z neho môžeme vziať.

Boh nám dáva neuveriteľnú šancu získať priateľov niečím, čo nie je naše, ale jeho. Ak v podobenstve správca reaguje veľmi pohotovo a zároveň chytro, v našom vzťahu s Bohom je to legitímna vec. Boh nám dáva dary, aby sme sa o ne štedro podelili s inými, aby z nich mohli mať iní úžitok — a to všetko vďaka Božej milosti a štedrosti. Boh vymaže dlhy našich dlžníkov. Sú to dve dobré správy, ktoré môžeme ako správcovia ľuďom zvestovať. Boh odpúšťa a je veľkorysý. Môžeme sa pričiniť o to, aby tieto dve správy poslúžili ľuďom k dobru. Tým vlastne pamätáme aj na svoju budúcnosť.

ZHRNUTIE

Čas, keď budeme vyzvaní vydať počet zo svojho správcovstva, je blízko. Dobrou správou a našou nádejou je, že sa budeme zodpovedať Pánu Bohu, ktorý je veľkorysý. Vieme, že nás miluje a je ochotný odpustiť nám.

Niekedy sa správame veľmi nezodpovedne. Namiesto toho, aby sme niečo urobili, všetko nechávame na Pána Boha. Máme ísť za ľuďmi a povedať im, že existuje šlachetný a veľkorysý Boh, ktorý je ochotný odpustiť im a zmazať naše dlhy. To musí urobiť zbor i každý z nás — a to neodkladne, pretože od toho závisí ďalší údel správcu. Je na nás, aby sme mu dokázali, že mu chceme slúžiť.

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Vytvorte skupiny, v ktorých sa pokúsite pre-rozprávať toto podobenstvo do súčasného jazyka. Obsadenie i situácie zmeňte tak, aby zapadali do našej kultúry a doby. Snažte sa, aby bolo toto podobenstvo pre súčasného človeka také aktuálne, ako bolo to pôvodné pre ľudí tej doby.
- » 2. Aké dary si dostal? Čoho si správcom?
- » 3. Ako hodnotíš sám seba ako správcu? Podľa čoho poznáš, či si dobrý alebo zlý správca?
- » 4. V čom sú ľudia tohto sveta chytrejší a šikovnejší ako veriaci?
- » 5. Zamysli sa nad tým, ako urobiť „reklamu“ na Božiu šlachetnosť a veľkorysosť.

ODSÚDENÝ SPRAVODLIVÝ

OSPRAVEDLNENÝ HRIEŠNIK

LUK 18,9-14

Toto podobenstvo začína mnohými paradoxmi, takmer ako anekdota. Dve úplne opačné postavy čo sa týka charakteru, sociálneho zázemia i náboženstva.

Absurdné je tiež stretnúť colníka v chráme. Je to niečo podobné ako keby ste stretli bankára v natlačenom autobuse mestskej hromadnej dopravy.

Toto podobenstvo sa nám zdá normálne a takmer banálne preto, že v priebehu stáročí stratilo svoj pôvodný provokačný náboj. Pri jeho čítaní sa celkom prirodzene pridáme na stranu colníka a farizejom v srdci viac-menej pohrdneme. Ale zareagovali podobne aj Ježišovi učeníci?

Skúsme si toto podobenstvo vypočuť ušami učeníkov.

Ježiš predstavuje dva protipóly charakterov. Rozdiel je jasný a zreteľný; pre poslucháčov vtedajšej doby veľmi dobre známy. Prostredníctvom nich Ježiš predstavuje dva typy ľudí, ktorí sa modlia a pritom sa od seba veľmi odlišujú.

Toto podobenstvo je založené na kontrastoch. Všetko je buď biele, alebo čierne. Nijaká šedá neexistuje. A to, čo sa zdá na začiatku biele, je na konci čierne, a čo je čierne, stáva sa biele. Neexistuje nijaká stredná cesta — ani v uctievaní Pána Boha. Sme buď na jednej, alebo druhej strane.

Neponáhľajme sa stotožniť s jedným alebo druhým aktérom bez toho, aby sme najprv podrobne preskúmali ich charakter.

Tento príbeh sa odohráva počas modlitebnej chvíle v chráme (v. 10) — o deviatej hodine ráno alebo o tretej poobede počas obetovania. Ježiš nám umožňuje stať sa svedkami modlitebného života dvoch ľudí.

FARIZEJ

Kto to je? Farizeji boli jednou zo štyroch náboženských skupín v Palestíne. Vznikli pravdepodobne zo skupiny tzv. chasidim (zbožní), ktorá sa v čase makabejského povstania (167–161 pred Kr.) horlivo angažovala proti Seleukovcom. Považovali sa preto za pokračovateľov národných hrdinov. Veľmi dbali na štúdium Božieho slova — Tóry. Za Ježišových dní mali silný sociálny a náboženský vplyv. Vyznačovali sa tým, že kladli silný dôraz na rituálnu čistotu. Vo svojom správaní sa riadili podľa presných princípov, pravidiel a obradov, čím sa oddeľovali od ostatných ľudí.

Považovali sa za tých, ktorí sú najviac kompetentní vysvetľovať Mojžišov zákon. Napriek tomu, že šlo o náboženských expertov, boli považovaní za národnú skupinu (stranu). V politike usilovali o to, aby zanikli rozdiely medzi spoločenskými triedami. Vďaka tomu

boli dobre známi a tiež obľúbení. Ich popularita rástla tiež vďaka túžbe žiť svätým životom. Pre ľudí boli určitým príkladom a vzorom.

Ježiš mal odvahu s týmito ľuďmi diskutovať a znížiť ich na úroveň hriešnikov, možno aj nižšie. Vďaka tomu môžeme lepšie porozumieť, prečo Ježiša považovali za niekoho, kto chce narušiť hodnoty židovskej spoločnosti.

A tu sa stretávame s farizejom, Božím mužom, v bežnej situácii — ako sa modlí v chráme. Započúvajte sa do jeho modlitby. „Farizej si zastal vpredu a takto sa modlil: Ďakujem ti, Bože, že nie som taký chamtivec, nepoctivec alebo cudzoložník ako ostatní ľudia, a najmä, že nie som ako tento colník. Dva razy do týždňa sa postievam a dávam desatinu zo všetkých svojich príjmov.“ (v. 11.12)

Nezníe vám to čudne? Dnes sa už nikto takto nemodlí. Ale zdalo sa to čudné aj Ježišovým poslucháčom?

Asi je pravda, že Ježiš trochu preháňal. Chcel totiž ukázať, ako smiešne za farizej modlí. Ale určite to prehnal len trochu.

Pozrime sa aj na inú modlitbu z 1. storočia, ktorá sa nachádza v Talmude: „*Ďakujem ti, Pane, môj Bože, že ma prijímaš ako toho, kto sa chodí modliť do chrámu a nesedí na uliciach. Podobne ako oni vstávam skoro ráno; neženiem sa však za zbytočnosťami, ale čítam Slovo zákona. Snažím sa ako sa snažia oni, ale ja na rozdiel od nich dostanem odmenu. Bežím ako bežia oni, ale ja bežím k životu v budúcom svete a oni k zahynutiu.*“ (Babylonský talmud)

Židia sa považovali za tých, ktorí poznajú Pána Boha a slúžia mu. Modlitba farizeja je naplnená vďačnosťou voči Bohu za to, že sa líši od iných ľudí. Je potrebné pripomenúť, že rozdiel medzi farizejmi a ostatnými ľuďmi vnímal každý.

Ďalšiu časť farizejovej modlitby tvorí zoznam jeho úspechov v duchovnom živote. Farizej hovorí o svojej oddanosti — „postím sa a dávam desiatky“.

Dávate aj vy presne desatinu? A čo pôst? Postíte sa raz mesačne? Prepáčte, sú to príliš osobné otázky. ☺

Pred očami však máme muža, ktorý je po náboženskej stránke dokonalý. Vedie usporiadaný život bez akýchkoľvek zlyhaní. Nikdy nechýbal v chráme. Môžeme ho prirovnať k švajčiarskym hodinkám – vždy sa naňho môžete spoľahnúť.

Až do tejto chvíle to nie je pre Ježišových poslucháčov nič nové. Nič ich neprekvapuje. Predpokladajú, že tento veriaci človek bude predstavený ako príklad dobrého človeka. Prekvapenie prichádza až na konci podobenstva, keď je jasné, že tento modlitebník nie je ospravedlnený.

Ale prečo? Čo je jeho problém? Problém je ukrytý v úvodných slovách príbehu: „Tým, čo si namýšľali, že sú spravodliví a inými pohrdali...“ (Luk 18,9)

Tu vidíme tri charakteristické znaky farizejovho duchovného stavu, vďaka ktorým je pre kresťanov zlým príkladom.

❶ „namýšľali si“

Sebavedomí ľudia si často získajú rešpekt iných ľudí. Neraz to však býva tak, že kresťania nemajú dostatočnú sebadôveru. Spoliehať sa na seba však znamená niečo oveľa viac – preceňovať svoje schopnosti a opovrhovať Božou pomocou v živote.

Veriť sám sebe znamená spoliehať sa na svoje schopnosti v oblasti materiálnej, duchovnej i rozumovej.

Pozrime sa na Ježišove slová vo verši 14: „Každý, kto sa povyšuje, bude ponížený...“

❷ „sú spravodliví“

Aká je to falošná predstava myslieť si, že si spravodlivý? Protiklad vidíme v kresťanskom duchovnom raste – čím bližšie si k Bohu, tým viac si uvedomuješ svoju hriešnosť.

Ako človek získava pocit vlastnej spravodlivosti? Do života kresťana prichádza takmer neviditeľne. Niektoré veci musíme urobiť, niektoré nie. Čo by sme dali za to, keby sme vždy vedeli, ako správne žiť a správne sa rozhodnúť!

Všetko by bolo zatiaľ v poriadku. Ale čo sa stane, keď urobíme niečo zlé? Kým sa stávame? Hriešnikmi. A čo sa stane, keď urobíme niečo dobré? Sme spravodliví? To nie je správna odpoveď. Aj keď robíme to, čo je správne a dobré, stále zostávame hriešnici. Spravodlivými sa nestaneme vďaka tomu, čo robíme, ale prostredníctvom Ježiša Krista, ktorý nás ospravedlní, keď v neho veríme.

Prečo teda máme robiť dobré a správne veci? Z vďačnosti voči Pánu Bohu a preto, že nám to pôsobí radosť a uspokojenie.

Farizej však robil dobré skutky preto, aby bol spravodlivý.

Tento stav spravodlivého je zúfalý, pretože si neuvedomuje svoju potrebu kajať sa. A pretože sa necíti spokojný a naplnený vo svojej vlastnej spravodlivosti, potrebuje sa porovnávať s hriešnikmi. Tak sa snaží „upevniť“ si svoju spravodlivosť.

Podme sa pozrieť ešte na ďalší rys týchto ľudí:

❸ „pohrdali inými“

Farizej sa porovnáva s colníkom. On je totiž spravodlivý. Vidí sám seba v roli sudcu, ktorý obviňuje iných a pohŕda ich hriešnosťou.

Takíto ľudia najviac ohrozujú kresťanskú morálku, pretože nikdy neprežili pravú ľútosť, pokánie ani ospravedlnenie z hriechu.

Je paradoxné, že do chrámu vstupujú ako spravodliví, ale odchádzajú ako Bohom odsúdení. Ak nie si ospravedlnený, potom si obvinený. A tak skončil náš prvý modlitebník. Pozrime sa aj na druhého modlitebníka.

COLNÍK

My sme si ho obľúbili, ale v židovskej spoločnosti to vôbec nebola kladná postava. Colníci sú v evanjeliách dávaní na jednu úroveň s hriešnikmi, prostitutkami či zločincami. Aj keď nám je dnes sympatický, vtedy ho ľudia považovali za lotra a vydierača.

Predstav si napríklad partu drogových dílerov. Tento colník bol podobný vydierač. Asi by si dnes s takým človekom nesympatizoval. Systém výberu daní umožňoval colníkom zvyšovať dane a na úkor

chudobných zarábať ťažké peniaze. Pred očami máme teda muža, ktorý berie hladným, aby sa on mal dobre.

Colníci boli zamestnanci rímskeho impéria. Rím — to nebola len cudzia vláda, ale aj totálna moc, ktorá bola okrem toho v nepriateľskej pozícii voči viere v živého Boha.

Predstav si muža, ktorý slúži okupačnej bezbožnej vláde a jej systému a zdiera veriacich ľudí.

V židovskej tradícii sú colníci prirovnávaní k vrahom. Ich svedectvo sa na súde neakceptovalo. Boli

nazývaní psami. Ich morálny kredit bol taký nízky, že bolo zakázané meniť peniaze od colníka a prijať od neho peniaze ako dar pre chudobných. Takéto peniaze boli považované za špinu, ktorá nemôže vykonať nijaké dobro.

Keby sme boli medzi Ježišovými poslucháčmi, určite by sme neuprednostnili colníka pred farizejom, ktorý bol symbolom svätosti.

Je preto šokujúce, že ho Ježiš predstavuje ako kladnú postavu. Ba čo viac, že ho z duchovného hľadiska stavia nad farizeja.

Všimnime si však jeho správanie. Zostáva „opodiaľ“. Nemá odvahu pozrieť sa ľuďom do očí. Je to azda preto, že sa cíti vinný?

Áno. Cíti sa zahanbený. Má dôvod biť sa do prs a nariekať. Ale to nie je všetko. On musí dokázať svoje pokánie. Je jednoduché biť sa do prs. Ježišovi súčasníci však čakali, že tento muž ako prejav ľútosti nechá svoje zamestnanie a vráti všetko, čo nakradol. Vráti tiež jednu päťtinu, aby ho spoločnosť prijala. Tak podobne to urobil aj iný colník – Zachej, o ktorom sa píše trocha ďalej v Lukášovom evanjeliu.

Podme si vypočúť modlitbu colníka. Nie je to modlitba plná vďačnosti. On vlastne ani nevie, ako sa treba modliť. Tento muž dokáže len povedať: „Bože, zlutuj sa nado mnou, som veľký hriešnik.“

Tento človek nemá nič, čo by Bohu ponúkol. Vôbec sa nemôže na seba spoliehať. Všetko, čo vo svojom vnútri vidí, je samý hriech. Nepozera okolo, s nikým sa neporovnáva. Vie, že je na samom dne. Nižšie nie je nikto. Nikým nepohŕda. Myslí si, že mu už niet pomoci. Jediné, na čo sa môže spoľahnúť a k čomu sa môže obrátiť, je Božie zlutovanie.

To je náš druhý modlitebník. Je predstavený veľmi stručne. Ale čo sa deje na konci modlitby? „Vrátil sa domov ospravedlnený.“

Je to neuveriteľné a neférové. Ale je to tak.

ZHRNUTIE

Toto podobenstvo predstavuje dve kategórie modlitebníkov.

Charakter farizeja a colníka je nám opísaný nie kvôli opisu sociálnej a náboženskej situácie, ale preto, aby sme si uvedomili potrebu duchovnej nápravy.

Jeden prichádza k Bohu so svojimi duchovnými a náboženskými úspechmi a skutkami. Teší sa z toho a je za to Bohu vďačný. Vie, kto je. Nie je to jeho vlastná práca, ale Božie dielo. Preto ďakuje. Považuje sa za spravodlivého a hriešnikmi pohŕda.

Druhý prichádza k Bohu tak, že nemôže ponúknuť nič, len svoje hriechy.

Ten druhý sa vracia domov ospravedlnený, ale prvý nie.

Toto podobenstvo predstavuje dve možnosti, ako môžeme Bohu slúžiť a uctievať ho. Záleží na tom, s čím k Bohu prichádzame na našich modlitbách. Môžeme odísť ospravedlnení, ale aj nie.

DISKUSNÉ OTÁZKY

1. Vytvorte skupiny, v ktorých sa pokúsite prerobrať toto podobenstvo do súčasného jazyka. Obsadenie i situácie zmeňte tak, aby zapadali do našej kultúry a doby. Snažte sa, aby bolo toto podobenstvo pre súčasného človeka také aktuálne, ako bolo to pôvodné pre ľudí tej doby.
2. Je rozdiel medzi zbožnosťou a náboženstvom? Aký?
3. Môžeme byť nábožní bez toho, aby sme boli zbožní? A naopak?
4. Môže sa stať aj adventista duchovne pyšný?
5. Je nebezpečné pre človeka stať sa pokorným?
6. Napíš svoju definíciu duchovnej pýchy a pokory.

-CJ
 C-CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ

||

-CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ

-CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ
 -CJ

Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi je ďalší paradox, ktorý nám Ježiš predstavuje. Vieme, že ako príklady rád používal neobyčajné osobnosti – hriešnikov. Nezašiel však príďaleko, keď nám dáva za príklad akéhosi bludára – Samaritána? Ba čo viac, stavia ho do protikladu s dvoma pravovernými mužmi – s kňazom a levitom, ktorí sa nezachovávajú správne.

Dôvodom k vyrozprávaniu tohto podobenstva bola otázka, ktorú Ježišovi položil istý zákonník: „Učiteľ, čo mám robiť, aby som sa stal dedičom večného života?“

[LUK 10,25]

Lukáš uvádza, že tento znalec zákona chcel Ježiša len vyskúšať. Chcel si preveriť jeho teológiu. Ježiš sa však rozhodne, že on musí preveriť teológiu zákonníka, preto namiesto odpovede položí tiež otázku: „Čo o tom hovorí Mojžišov zákon? Čo tam čítaš?“ Zákonník mu odpovedá: „Miluj Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, celou silou i celým svojím rozumom a svojho blížneho miluj tak, ako miluješ seba samého!“ Ježiš mu povedal: „Správne. Konaj tak a budeš žiť.“ (v. 26-28)

Teológia mladého učiteľa je správna. Ale to nie je zďaleka všetko. Teraz ju musí previesť do praktického života. Preto sú aj v tomto podobenstve paradoxy.

Chce tým Ježiš povedať, že večný život môžeme získať zachovávaním zákona?

Mladý intelektuál nie je príliš spokojný s Ježišovou odpoveďou. Začína teologickú diskusiu. Nechce rady, ako žiť, pretože dávať rady je ľahké, ale realita je oveľa zložitejšia. Čo znamená milovať svojho blížneho?

„A KTO JE MÔJ BLÍŽNY?“

Ježiš neodpovedá na túto otázku. Namiesto toho rozpráva podobenstvo. Nielen nedáva odpoveď, ale dokonca mení otázku. Z otázky „kto je môj blížny?“ je zrazu otázka „kto sa zachoval ako blížny?“

Poslucháči sú prekvapení, ba až zmätení. Čo znamená „tak teraz choď a konaj podobne“? Ako? Ako Samaritán?

Ježiš dáva otázku, ktorá sa týka blížneho v extrémnej situácii — ide o život človeka. V tejto situácii sa nemôžeme pýtať: Kto je môj blížny? Človek, ktorý potrebuje pomoc, si nevyberá človeka, ktorý mu pomôže. V tejto situácii musí táto otázka znieť: Som blížny?

ČO ZNAMENÁ BYŤ BLÍŽNY?

❶ Byť blížny znamená mať s inými súcit

Príbeh, ktorý Ježiš vyrozprával, sa skutočne stal. Zemepisné miesta i účastníci deja sú skutoční. Cesta z Jeruzalema do Jericha bola pustá, plná kamenia a často na nej striehli rôzni zloději a darebáci.

O mužovi, ktorý je nám predstavený vo verši 30, nevieme vlastne nič. Zostáva v anonymite. Nevieme, aké mal zamestnanie, aké bolo jeho sociálne zázemie, náboženstvo či príslušnosť. Všetci ostatní sú v podobenstve predstavení trochu viac, ale obeť nie.

To, čo sa mu stalo, ho pripravilo o akúkoľvek tožnosť. Je okradnutý, vyzlečený, doráňaný, možno aj v bezvedomí.

Našťastie ide práve okolo kňaz.

V príbehu máme zatiaľ dve postavy. S ktorou sa musí zákonník jednoznačne stotožniť? Ktorý z nich je blížny? Je to jasné. Určite sympatizuje s kňazom. Čo urobí Boží muž? Samozrejme chudáka zachráni.

Ale nie je to tak. Pozrie sa na hodinky. Ponáhľa sa. Zváži celú situáciu. Nie, s tým nechce mať nič spoločné. Rýchlo prechádza na druhú stranu a odchádza preč.

Nemal na to dosť dôvodov? Možno, že muž je už mŕtvy a on ako kňaz sa podľa Mojžišovho zákona nesmie dotknúť mŕtveho človeka.

Text však hovorí, že muž bol polomŕtvy. Rozdiel je v tom, že polomŕtvy človek ešte dýcha, stoná a v hlave mu víria rôzne myšlienky.

Ježiš nehovorí nič o pohnútkach tohto kňaza, preto ich nebudeme ani my rozvíjať.

Obeť zostáva sama. Čo sa bude diať ďalej? Príde niekto ďalší?

Počuje kroky. Na scénu prichádza levita. Leviti slúžili v chráme, ale nemali kňazskú funkciu. Čo urobí levita?

Teraz nás to už ani neprekvapuje. Tušíme, kam Ježiš mieri. Levita nie je hlavným hrdinom príbehu, ktorý búra náboženský systém.

Aj levita odchádza zo scény rýchlo preč.

Čo sa bude diať ďalej?

Zomrie ten chudák? Kto ďalší sa objaví na scéne?

Stále zostáva niekoľko možností. Môže prísť obyčajný človek, obyčajný Žid, rybár, tesár alebo ktokoľvek iný. Možno, že práve on bude hlavným hrdinom príbehu.

Ježiš však predstavuje najmenej očakávanú postavu — Samaritána, ktorý keď šiel okolo a uvidel nášho úbožiaka, prebudil sa v ňom súcit. (v. 33)

V tomto príbehu by Samaritán vôbec nemal vystupovať. S pojmom „blížny“ nemá predsa nič spoločné.

Pre Židov sú blížni buď Židia alebo prozelyti. Pre niektorých je tento okruh ešte dokonca užší. Farizeji a eseji neakceptovali všetkých Židov. Stretávali sa len s tými, ktorí patrili do ich komunity.

Samaritán je ten posledný, o ktorom by uvažovali v súvislosti s blížnym.

Židia odjakživa považovali Samaritánov za nepriateľov. Začalo to už v čase rozdelenia Izraela na severné a južné kráľovstvo. Samária sa stala hlavným mestom severného kráľovstva. Samaritáni si postavili vlastný chrám, ktorý neskôr zasvätili Diovi. Po nejakom čase bol tento chrám zničený.

Nepriateľstvo medzi Židmi a Samaritánmi vyvolala udalosť, ktorá sa stala počas veľkonočných sviatkov, keď Samaritáni vstúpili do jeruzalemského chrámu a znesvätili ho tým, že rozhádzali ľudské kosti

po svätyni. Po tejto udalosti sa oslava sviatkov skončila. Od tejto chvíle malo meno Samaritán len hanlivý význam.

Náš Samaritán však preukázal skutočný súcit. Súcitil s bolesťou a utrpením obete. Keď videl trpiaceho človeka, veľmi ho to zasiahlo.

Kňaz i levita sú zmätení. Prídu a pozrú sa. Nič však nesvedčí o tom, že je to niekto blížny. Nechcú sa nechať vtiahnuť do niečoho, čo sa ich v podstate netýka.

Samaritán sa nepokúša zaradiť muža do nejakej skupiny. Pomáha mu, pretože vidí, že potrebuje pomoc.

Ježiš teda dáva zákonníkovi dve možnosti – stotožniť sa buď so Samaritánom, alebo s obeťou. Ďalší dvaja muži sú znevážení, ich povest' pošpinená.

Je to trápna a ošemetná situácia. Ak sa zákonník stotožní s obeťou, musí pripustiť, že Samaritán je jeho blížny. Ak sa však stotožní s dobrým mužom, Samaritánom, ktorého meno nie je vhodné ani vysloviť, musí zmeniť otázku: Čo znamená byť blížnym?

Nezachová sa niekedy náš zbor ako kňaz alebo levita? Nedívame sa niekedy na svet okolo nás a ľahostajne ideme ďalej? Keď vidíme chorých na AIDS, neprejdeme radšej na druhú stranu? Nie je utrpenie len súčasťou televíznych správ? Nepatrí hlad len do štatistických údajov?

Hľadáme blížnych, s ktorými je zábava a ktorí patria do rovnakej spoločenskej skupiny?

Snažíme sa byť blížnymi?

❷ Byť blížnym znamená robiť niečo pre iných

To je to, na čo chcel Ježiš upozorniť. Náboženstvo nie je len správna teológia, ale predovšetkým život.

V podobenstve je Samaritám príkladom nielen súcitu a zľutovania, ale aj činu. Na rozdiel od kňaza a levitu niečo aj urobí. Čítame o tom vo veršoch 33-35.

V tom spočíva rozdiel medzi teológiou mladého zákonníka a učením Ježiša Krista. V Ježišovom učení je pohnútkou a motívom k činu láska a súcit.

Presvedčenie zákonníka je len teória, ktorá nemá vzhľadom na realitu života nijaký význam.

Naše zbory majú niekedy tendenciu stať sa miestom, kde ľudia diskutujú, argumentujú a teoretizujú. Keď sa však táto teória ocitne zoči-voči skutočnému životu, je bezmocná, bezvýsledná a zbytočná – podobne ako kňaz či levita. Kresťanská viera neosloví slovami, ale činmi.

Byť blížnym znamená správne veriť. A Ježiš dodáva – aj správne žiť.

❸ Byť blížnym znamená obetovať sa pre druhých

Byť blížnym niečo stojí. Samaritán použil svoje financie na záchranu neznámeho trpiaceho.

Prečo to urobil? Čo z toho mal?

Byť blížnym znamená obetovať sa bez toho, aby sme si položili takéto otázky.

Byť blížnym znamená pomôcť bez toho, aby sme čakali, že nám to niekto niekedy vráti. Nielen materiálne, ale akýmkoľvek iným spôsobom.

My ako cirkev a zbory dávame peniaze na evangelizáciu. Čakáme však, že sa nám to určitým spôsobom vráti – budú krsty a ďalší ľudia sa pripoja k cirkvi. To je náš hlavný cieľ.

Máme však v rozpočte peniaze aj pre trpiacich bez toho, aby sme čakali, že sa k nám pripoja? Sme iným blížnymi? Naplníme ich potreby?

Tí, ktorí nie sú ochotní a pripravení obetovať sa pre iných, nemôžu byť blížnymi. Takíto kresťania sa budú pýtať: Kto je môj blížny? Kto sa o mňa postará, keď budem trpieť? Kto mi pomôže?

Nikdy si však nepoložia otázku: Komu môžem pomôcť ja? Komu môžem byť blížnym?

ZHRNUTIE

Záver príbehu je veľmi nepríjemný a trápny.

Ježiš sa pýta zákonníka: „Ktorý z tých troch mužov sa zachoval ako blížny k tomu úbožiakovi, čo ho prepadli banditi?“ (v. 36) Zákonník odpovedá správne, aj keď Samaritána nemenuje: „Ten, čo mu pomohol.“ (v. 37)

Ježiš znovu opakuje výzvu: „Tak teraz choď a konaj podobne.“

S kým sa teda zákonník stotožnil? S obeťou alebo so Samaritánom? V oboch prípadoch sa jeho chápanie blížneho muselo úplne zmeniť. Ak by sa stotožnil s obeťou, potom by otázka „kto je môj blížny?“ vyznela veľmi trápne. Musel by uznať, že Samaritán je asi lepším blížnym ako kňaz a levita.

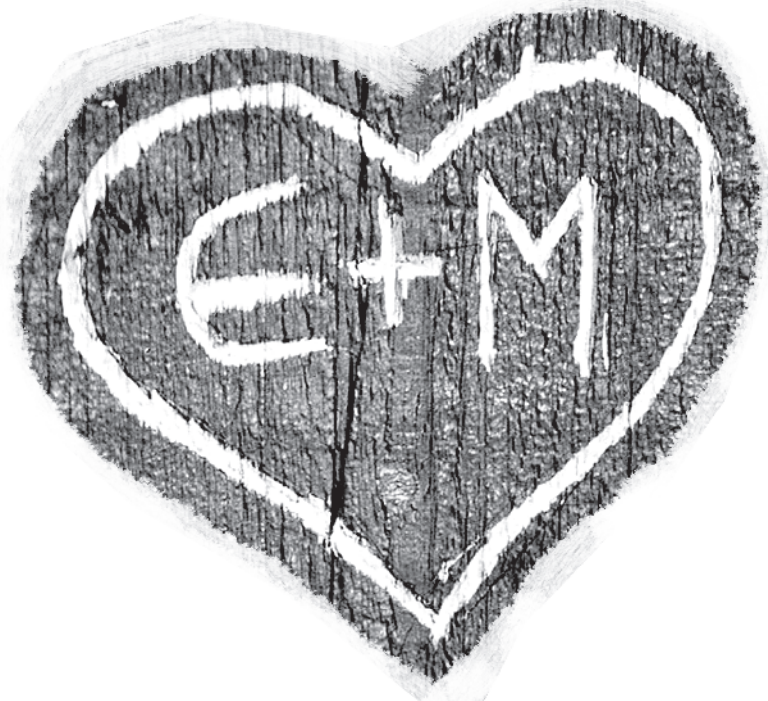
Ak by to bol Samaritán, čakalo by sa od neho oveľa viac – že je sám blížnym každému človeku v núdzi bez ohľadu na jeho pôvod.

Môže byť bludár a pohan príkladom pre pravoverných? Aj keď to znie paradoxne, áno, môže.

Láska totiž vyviera zo srdca, v ktorom je súcít. Ježiš nás vyzýva, aby sme prestali ľudí rozlišovať na blížnych a cudzích. Máme prejavíť súcít každému, kto to potrebuje a byť pripravení obetovať sa pre iných.

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Pokús sa prerozprávať tento príbeh do dnešného jazyka.
- » 2. Môže sa stať, že život bude naplnený súcitom, ale bude chýbať pravá viera?
- » 3. Čo by si povedal o „ostatných veriacich“, ktorí nás svojou dobrotou a súcitom predbiehajú? Ako by si zhodnotil výrok: „Áno, ale oni nemajú pravdu“?
- » 4. Aký je rozdiel medzi „mať blížneho“ a „byť blížnym“?

BOHATÍ POJDU DO PEKLA, CHUDERNÍ DO NEBA

LUK 16,19-31

Tento príbeh je pre dnešných čitateľov plný otáznikov. Doposiaľ nám Ježiš dával za príklad osoby, ktoré sme neboli zvyknutí akceptovať ako vzory v našom duchovnom živote — pohanov a podvodníkov. V tomto prípade však používa vymyslený príbeh, ktorým chce poukázať na dôležité pravdy týkajúce sa Božieho kráľovstva.

Vnímanie posmrtného života, ako je predstavené v tomto podobenstve, bolo pre židovskú i egyptskú kultúru typické. S biblickým chápaním života po smrti to však nemá nič spoločné.

Je možné, že Ježiš použil nepravdivý opis, aby predstavil Božie kráľovstvo?

Existujú dve možné vysvetlenia — buď symbolické, alebo literárne. Toto podobenstvo nie je medzi nami adventistami veľmi obľúbené, pretože veríme, že prvé vzkriesenie nasleduje hneď po smrti a trestom za hriechy je úplne zničenie, nie večné muky.

Čo ním chcel Ježiš ukázať? Čo môže povedať nám dnes?

PARADOXY V PODOBENSTVE

- **Pomocou mýtu predstavuje Božiu pravdu**

Niektorí čitatelia tvrdia, že nie je možné, aby Ježiš použil nepravdivý obraz na predstavenie Božej pravdy. Niektorí si zas myslia, že príbeh i postavy sú pravdivé. Niektorí predpokladajú, že príbeh je vymyslený, ale zapadá do vnímania posmrtného života. Ak pripustíme, že obraz večnosti, ktorý tu Ježiš opisuje, je skutočný a nie symbolický, dostaneme sa do rozporu s inými biblickými veršami, ktoré hovoria o večnosti. Logickejšie je vysvetlenie, že poslanstvo podobenstva bolo vyjadrené dobovým populárnym príbehom.

❶ Použitie vlastných mien v podobenstve

Prvýkrát sa v Ježišových podobenstvách stretávame s vlastnými menami. Máme tu dve mená – Lazar a Abrahám. Lazar pochádza zo židovského mena Eliezer, čo znamená Boh je moja pomoc. (2 Moj 18,4)

Kto je Lazar? Niektorí si myslia, že ide o brata Márie a Marty. Niektorí v tom vidia súvis medzi menami Abraham a Eliezer. Eliezer z Damasku bol Abrahámov sluha, ktorý sa mohol stať dedičom, keby sa Izák nenarodil. (1 Moj 15,2) V tomto prípade je paradoxom to, že chudobný muž má konkrétne meno, ale boháč zostáva anonymný.

Mať alebo nemať meno znamená v židovskom chápaní byť alebo nebyť. A tak chudobný je „niekto“, no boháč je „nikto“.

❷ Bohatí idú do pekla, chudobní do neba

Je pravda, že ľahšie prejde ťava uchem ihly, ako bohatý bránou nebeského kráľovstva. (Luk 18,25) Ale pozrime sa na iného bohatého muža – Abraháma, ktorý je v raji. Nie je teda správne považovať majetok za zlo a myslieť si, že kto ho má, zaslúži si večné utrpenie a muky. A naopak, domnievať sa, že chudoba nám zaistí čestnú vstupenku do neba.

❸ Odmena a trest bezprostredne po smrti

Názor, že človek hneď po smrti dostane trest alebo odmenu, je pre Ježišove predošlé kázania a podobenstvá úplne neobvyklý. V iných podobenstvách hovorí predsa o nebeskom súde, ktorý bude prebiehať na konci vekov. (Mat 13,41-43.47-49; 25,31-46)

❹ Abrahám je pán raja

Bohatý muž žiada Abraháma o milosť. V celom tomto chápaní raja chýba Pán Boh. Je zvláštne, že Abrahám nahrádza Pána Boha. Možno tým chcel Ježiš

ironicky upozorniť na to, že niekedy Židia kladli dôraz v oblasti viery nie na Boha, ale na svoj pôvod.

❸ Rozhovor medzi nebom a peklom

Rozhovor medzi nebom a peklom je tiež paradoxný. Predstav si dvoch priateľov – jeden je v nebi, druhý v pekle. Raz za čas sa stretnú a zvitajú sa slovami:

„Ako sa máš?“

„Skvele. Včera som jedol..., dnes som videl... To je neuveriteľné. A ako sa máš ty?“

„Och, tu je to strašné. Už to asi nevydržím. Je to jednoducho neznesiteľné.“

„Vydrž! Máš pred sebou celú večnosť, zvykneš si. Náročných bude pre teba len prvých 100 000 rokov.“

NIEKOĽKO VYSVETLENÍ PODOBENSTVA

❶ Boháč a chudák

Ide o podobenstvo so sociálnou tematikou? Hovorí len o materiálnych a sociálnych rozdieloch medzi ľuďmi?

Toto podobenstvo je o tých, ktorí sa považujú za spravodlivých. (v. 15) A tiež o tých, ktorí sa vďaka tým prvým považujú za nespravodlivých. V mnohých podobenstvách Ježiš hovorí o dvoch protikladných skupinách ľudí – spravodlivých a hriešnikoch.

O chudobných Ježiš hovorí, že sú požehnaní, pretože ich je nebeské kráľovstvo. (Luk 6,20) Týmto ľuďom bolo zvestované evanjelium (Luk 4,18; 7,22) a oni sú tí, ktorí sú pozvaní na slávnostnú hostinu. (Luk 14,21)

❷ Výmena pozícií

V podobenstve nastáva okamih, keď si obidve postavy vymenia úlohy a pozície. V prvej časti vidíme, že Lazar, plný vredov, trpí bolesťami a túži sa nasýtiť odpadkami z boháčovho stola.

V druhej časti prežíva boháč veľké utrpenie a prosí o kvapku vody.

To je kľúčové miesto príbehu. V Ježišových podobenstvách to však nie je nič výnimočné. (Luk 6,20-26) Hladní budú nasýtení, presýtení budú hladovať. Trpiaci sa budú radovať a tí, ktorí sa teraz smejú, budú nariekať. Zavrhnutí budú prijatí a prijatí zavrhnutí.

❸ Abraháмова náruč

Byť v niečiey náruči znamená byť tomu človeku blízko, patriť mu. Takýmto spôsobom sa hovorí aj o Ježišovi ako Božom Synovi, ktorý spočíva v Otcovej náruči. (Ján 1,18)

❹ Dôraz na Mojžiša a prorokov

V závere podobenstva nachádzame dva výroky, ktoré posilňujú silu a moc Božieho slova. (v. 16.29.31) Keď sa Ježiš zjavil učeníkom na ceste do Emauz, tiež im prostredníctvom Mojžiša a prorokov zjavil svoju totožnosť. (Luk 24,27)

DUCHOVNÉ PONAUCENIE

Čo je z celého podobenstva najdôležitejšie? Čo nám chcel Ježiš povedať?

❶ Nesmieme žiť sebeckým spôsobom života

Aj keď tento morálny princíp nie je hlavnou myšlienkou príbehu, predsa je dôležitý. Ak nevidíme potreby ľudí okolo nás, nežijeme dobrým životom.

❷ Vonkajšia spravodlivosť môže popliešť

Ježiš rozpráva príbeh o tých, ktorí sa predstavujú ako spravodliví, no v skutočnosti to tak nie je. (v. 15) Kritéria spravodlivosti totiž nie sú viditeľné. Len Boh vidí do srdca. Je oveľa dôležitejšie, za koho nás považuje Pán Boh, ako to, za koho nás považujú ľudia. Človek môže navonok vyzeráť svätý, ale Boh ho môže odsúdiť.

❸ V určitom okamihu niet cesty späť

Podobenstvo predstavuje určitý okamih, ktorý keď človek dosiahne, svoj stav už nemôže zvrátiť ani napraviť. Vo svojom živote máme čas na to, aby sme sa kajali, verili a žili spravodlivo. Ak však tento čas premeškáme, nedá sa vrátiť späť. Môže sa stať, že tento okamih ani nepostrehneme. Nemusí to byť dôsledkom ťažkého hriechu; stačí pestovať sebeckosť, pýchu a povýšenosť.

❹ Nikto nie je zachránený na základe svojho pôvodu a príslušnosti

Bohatý muž je Abrahámov syn. Ale to ho nezachránilo. To, že patrí do určitej cirkvi alebo zboru neznamena, že budem automaticky spasený. Každý je spasený na základe svojej viery. Akýkoľvek druh duchovnej či denominačnej nadradenosti je scestný.

❺ Najsilnejším argumentom našej viery je Božie slovo, nie zázraky

Mnohí vyhľadávajú zázraky, aby sa presvedčili, ktorá viera je správna. Ježiš hovorí, že najsilnejším argumentom je Božie slovo – Mojžiš a proroci. Ono formuje vieru a pripravuje ľudí na spasenie.

ZHRNUTIE

Toto podobenstvo hovorí o tej najhoršej veci, aká môže človeka stretnúť – o strate večného života. Niektorí sa domnievajú, že budú spasení. Keď zistia, že nie sú, budú šokovaní. Ježiš nás na to chcel upozorniť práve týmto podobenstvom.

V podobenstvách napísaných v Luk 15 a 16 pozorujeme, že Ježišov príbeh nemá vždy šťastný koniec. V prvom príbehu sme mali stratenú ovcu a mincu, ktoré sa našli – happy end. Potom to bol syn, ktorý sa stratil, ale vracia sa – happy end. Takmer súčasne je nám predstavený syn, ktorý sa stratil vo vlastnom dome. Otec ho volá, aby sa vrátil. Aj v tomto prípade je možnosť, aby sa to skončilo ako happy end. V ďalšom podobenstve o nespravodlivom správcovi vidíme muža, ktorý má v rukách šancu zmeniť svoju situáciu. Je to happy end v poslednej chvíli. Ale v tomto poslednom podobenstve je predstavený koniec – nijaká šanca na návrat. Je to varovanie, že náš život má svoje hranice.

Dnes je teda čas kajať sa, odovzdať sa Bohu a začať slúžiť ľuďom okolo nás. Už si to urobil?

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Prerozprávaj podobenstvo tak, aby bolo aktuálne pre dnešnú dobu.
- » 2. Prečo Ježiš používa v tomto podobenstve taký nereálny obraz?
- » 3. Uveď niektoré potreby spoločnosti, voči ktorým sme ako kresťania ľahostajní.
- » 4. Čo bráni kresťanovi vnímať potreby spoločnosti?
- » 5. Je morálne radovať sa, keď toľko ľudí na svete trpí? Musíme sa cítiť vinní, že žijeme v hojnosti a sme zdraví, zatiaľ čo okolo nás žijú ľudia chudobní a chorí?
- » 6. Prečo je Božie slovo mocnejšie ako zázraky? Prečo má na našu vieru väčší vplyv?

NESPRÁVODLIVÁ MILOŠŤ

V demokratických krajinách ľudia štrajkujú preto, aby vyjadrili nespokojnosť s platmi. Je to určité volanie po spravodlivosti. Kto však rozhoduje o tom, aký plat nám právom patrí? Porovnávame podobné zamestnania a potom aj platy. Niektoré profesie sú ohodnotené lepšie ako iné. Keď sa hovorí o plate, k slovu sa vždy hlási náš zmysel pre spravodlivosť.

Podobne je to aj v podobenstve o robotníkoch na vinici. Toto podobenstvo je jeden veľký paradox.

MAT 20,1-16

Toto podobenstvo nie je len o spravodlivosti, ale aj milosti. Božia milosť je pre mnohých neprijateľná. Napriek tomu sa pokúsime pochopiť ju.

BOŽIA MILOŠŤ ZAHŔNUJE SLUŽBU

Na prvý pohľad sa zdá, že podobenstvo nie je o milosti, ale o práci a odmene. Čítame tu o majiteľovi — hospodárovi, ktorý potrebuje robotníkov. Najíma ich a dohodne sa s nimi o odmene. Urobí to niekoľkokrát za deň — o šiestej ráno, o deviatej doobeda, na poludnie, o tretej poobede a o piatej večer. Zdá sa nám, že tento hospodár zúfalo potrebuje pracovné sily, pretože je najťažšie obdobie roka.

Keď však dočítame celé podobenstvo máme dojem, že majiteľ nie je od robotníkov vôbec závislý. Predstavuje človeka, ktorý zamestnáva ľudí, aby im poskytol prostriedky na živobytie.

Vinica je v Starej zmluve tradičným symbolom práce pre Boha a Božieho ľudu. Aj Ježiš ju používa v tomto zmysle.

Ježiš vykresľuje obraz Boha, ktorý sa ujíma ľudí, aby pracovali v jeho diele, na jeho vinici. A to nielen preto, že túži niekomu pomôcť, ale pretože nám verí a váži si nás. Pozýva nás a ponúka nám spasenie. Okrem toho sa stávame súčasťou jeho tímu. To nie je práca, kde platí: Pracuj a dostaneš odmenu. V tomto prípade je pozvanie i odmena prejavom Božej milosti. To je to, čo nám chce tento príbeh povedať.

BOŽIA MILOST' ZAHRNUJE KAŽDÉHO V KAŽDOM ČASE

Opísanú situáciu si vieme dobre predstaviť. Ľudia bez kvalifikácie sú zvyknutí vykonávať ťažkú prácu. Stoja a čakajú, že ich niekto najme. Historické pramene hovoria o veľkej nezamestnanosti v dobe Ježiša Krista. Je preto zvláštne, že majiteľ celý deň hľadá a najíma robotníkov bez práce. Ešte zvláštniešie je to, že najíma každého, kto je bez práce a stále stretáva ďalších a ďalších nezamestnaných.

Spolu s hospodárom sa pýtame: „Čo tu stojíte celý deň a zaháľate?“ Odpoveď znie: „Nikto nás ne-najal.“ (v. 7) Ktovie, akým dojmom pôsobili. Možno neboli dosť spoľahliví. Dôveroval by si niekomu, kto celý deň vylihuje a do práce sa vyberie až neskoro poobede? Napriek tomu sa majiteľ rozhodne vziať do práce aj takýchto robotníkov.

Tak to robí aj Boh. Berie každého. Počíta s každým. Dáva prácu tým najspoľahlivejším, i tým najmenej spoľahlivým; najschopnejším, i tým najmenej schopným. Pracovať pre Pána Boha nie je výsadou špecialistov, profesionálov či nejakej extratriedy.

Každý je pozvaný, aby slúžil. Každý – a v každom okamihu života.

Niektorí poznajú Boha od detstva, ale začnú mu slúžiť, až keď sú na dôchodku. Niektorí ho spoznajú

až v starobe, iní mu slúžia od mladosti. Boh nás chce zapojiť do svojho diela – a to nie je limitované časom ani vekom.

BOŽIA MILOST' ZAHRNUJE KAŽDÉHO OSOBNĚ

Majiteľ ide a sám hľadá robotníkov. Neposiela svojho sluhu, úradníka. Je to obraz Pána Boha. Boh nás volá naším menom. Božia milosť sa dotýka každého osobne.

V prvej časti podobenstva sa niekoľkokrát opakuje situácia – majiteľ ide a najíma robotníkov. Rozdiel je v tom, ako sa s nimi dohodne. S prvými urobí zmluvu – denár za jeden deň. Bol to solídny plat, asi 30-40 euro. S druhými a tretími sa dohodne, že im dá, čo bude spravodlivé. Posledných len pozve.

Pozorujeme tu akúsi klesajúcu tendenciu. Možno preto, aby sme si všimli kontrast medzi prvými a poslednými. Možno nás to chce pripraviť, že môžeme čakať aj ďalšie prekvapenia.

To, ako príbeh pokračuje, nám odhaľuje šokujúcu Božiu milosť.

BOŽIA MILOST' JE ŠOKUJÚCA

V tej dobe bolo zvykom, že najatí robotníci dostávali mzdu každý deň po práci. Boli to chudobní ľudia, ktorí boli závislí od dennej mzdy. S týmto zvykom sa stretávame aj v našom príbehu. Čakajú nás však ďalšie prekvapenia. Predstav si, že prví robotníci už stoja v rade na výplatu. Je ich tam možno päťdesiat. Prví v rade sú tí, ktorí začali pracovať ako prví. Sú unavení a vyčerpaní. Celý deň pracovali na horúčave. Vykonávali ťažkú prácu a prestávky boli naozaj krátke. Stálo to však za to, pretože teraz ich čaká zaslúžená odmena – dobrý plat. Ale skôr ako ju dostanú, dočkajú sa nespravodlivosti.

Správca berie zoznam a začína čítať mená. Namiesto toho, aby začal čítať mená prvých robotníkov, začína poslednými. Prví musia vyčkať dlhý rad a až potom dostanú sľúbený plat. Začínajú byť netrpeliví.

Druhým prekvapením je, že plat dostanú aj poslední robotníci. Ak teda tí, ktorí pracovali jednu hodinu dostanú jeden denár, koľko dostanú tí, ktorí pracovali jedenásť alebo dvanásť hodín? To je ľahká matematika. Každú hodinu vynásobíme jedným denárom. Zdá sa, že hospodár je štedrý muž. Postupne však prichádza veľké sklamanie. Každý robotník — nech pracoval akokoľvek dlho — dostáva jeden denár.

Keď všetci dostanú rovnaký plat, nastáva rozhorčenie. Robotníci začínajú reptáť. (v. 10.11) Keď si predstavíme seba v ich situácii, vieme ich pochopiť. Celodenná práca v horúčave a za ťažkých podmienok sa nedá porovnať s krátkou prácou v podvečer, keď je už príjemný chládok. Určite by sme tiež reptali.

Božia milosť dokáže niekedy človeka naozaj rozčuľiť. Niektorí interpreti hľadajú vysvetlenie pre takéto konanie Boha, ktorý je tu predstavený ako hospodár.

Tvrdia, že poslední robotníci sú tí, ktorí zachránili situáciu, aby sa práca dokončila ešte pred začiatkom soboty. Iní tvrdia, že napriek tomu, ako dlho pracovali, možno podali väčší výkon ako tí ostatní. To sú snahy, ako tento príbeh zjemniť. Božia milosť sa však líši od tej, ktorú poznáme z nášho sveta. To, čo vyzerá ako nespravodlivé v našich očiach, vlastne nespravodlivé nie je. Je to paradox Božej milosti, ktorá vyzerá ako nespravodlivosť, ale v skutočnosti je to prejav obrovskej štedrosti.

Nikto nie je ohodnotený nespravodlivo. Práve naopak, každý je štedro odmenený. (v. 13-15)

BOŽIA MILOŠŤ JE NESTRANNÁ

Zistenie, že prví robotníci sú rovnocenní s poslednými, nie je celkom príjemné. (v. 12) Porovnávať tieto skupiny robotníkov je absurdné. Prví si privstali a prišli hneď ráno. Pracovali naplno. Pracovali viac a lepšie. Nakoniec dostanú toľko, koľko tí, čo celý deň ležali v tieni, pretože si ich nikto iný nenajal.

Toto podobenstvo hovorí o Božej milosti. V Božom diele platí vzhľadom na odmenu rovnosť. Niektorí kresťania sú veľmi obdarovaní a slúžia zboru. Iní robia menšie veci, ktoré sa možno niekedy zdajú bezvýznamné. Niektorí zasvätili celý svoj život službe, niektorí si to nechávajú až na starobu. Všetci sú však vďaka Božej milosti na tom rovnako. Ťažko sa s tým dokážu zmieriť hlavne tí, ktorí pracovali viac, ktorí sa považujú za schopnejších a preto majú väčšie zásluhy.

V Božom kráľovstve nie je miesto na súperenie a porovnávanie. Ak to začneme robiť, začneme iných kritizovať a závidieť im namiesto toho, aby sme sa zjednotili spolu v službe. Prečo je Božia milosť pre všetkých rovnaká? Pretože zásluhy každého z nás sú nedostatočné. Nech robíme čokoľvek, spasenie si zaslúžiť nemôžeme. Preto sme si všetci rovní. Pre každého platia rovnaké podmienky, pretože každý potrebuje Božiu milosť. Ak veríš a čakáš väčší plat za viac práce, si na zlej vinici. U Boha toto neplatí. Prečo teda máme slúžiť? Prečo by sme nemali byť ako tí, čo pracovali len jednu hodinu? Pretože služba prináša radosť a uspokojenie. Je to výraz našej vďačnosti voči Pánu Bohu. A je to aj dobrodružstvo. Skús to a uvidíš.

BOŽIA MILOST' MENÍ NAŠE PREDPOKLADY

Podobenstvo začína i končí rovnakou vetou — len v opačnom poradí. „Mnohí prví budú poslednými a poslední prvými.“ (pozri Mat 19,30 a 20,16) Čo tieto slová znamenajú?

1. V Božom kráľovstve byť prvý znamená byť služobníkom.
2. V Božej práci nikto nemá výhody ani privilégia. (v. 26.27) Jakubova a Jánova matka si priała, aby jej synovia sedeli po Ježišovej pravici a ľavici. Ježiš

jej odpovedá, že o tom rozhoduje Všemohúci Boh. Nezáleží to od našich schopností, predností, zásluh či rodinných konexií (známostí)...

3. Mnohí, ktorí celý svoj život zasvätili Bohu, bojovali s hriechom, modlili sa, boli vegetariánmi a snažili sa byť striedmi... môžu byť medzi poslednými. A tí, ktorí vyzerali slabí a možno často padali, môžu byť vďaka pokore a úprimnej ľútosti medzi prvými. V Mat 19,30 a 20,16 Ježiš mení slovosled, čo je tiež určitou iróniou. Teraz si medzi prvými, ale môže sa stať, že nakoniec budeš medzi poslednými. To však nie je také strašné, pretože aj keď budeš medzi poslednými, je nádej, že môžeš byť prvý.

ZHRNUTIE

Božia milosť ťa pozýva, aby si sa aj ty zapojil do služby. Odmena je veľká — večný život. Pre každého je rovnaká. Ak hľadáš nejakú výnimočnú odmenu, nenájdeš ju. Tvoje úsilie bude vždy rovnocenné s úsilím ostatných. Dostaneš presne to isté, čo ostatní. Možno ťa to hnevá, možno ti to nie je príjemné, ale je to tak. Túto odmenu by si sám nikdy nezískal, nech by si robil čokoľvek. Odmena je totiž dar. Aj služba sama o sebe je dar, pretože sluhovi pôsobí radosť. Pán, ktorý ťa volá, je ten najlepší a najštedrejší hospodár. Dôveruj mu a nechaj sa najatť.

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Prerozprávaj toto podobenstvo svojimi slovami.
- » 2. Je Božia milosť nespravodlivá? Prečo?
- » 3. Trápi ťa to, že každý kresťan dostane rovnakú odmenu? Prečo?
- » 4. Aké pohnútky ťa vedú k službe, ak odmena je pre všetkých rovnaká?
- » 5. Ako rozumieš výroku, že poslední budú prví?

DOM SA NAPLNIL

LUK
14,15-24

Nám, ktorí žijeme v západnej kultúre, sa toto podobenstvo zdá zvláštne a neobvyklé. Nie sme zvyknutí spájať Pána Boha a jeho kráľovstvo s hostinou. Pána Boha skôr vnímame ako zákonodarcu, sudcu, priateľa a otca, nie ako niekoho, kto pripravuje veľkú hostinu či párty.

Prvých poslucháčov najviac prekvapilo práve odmietnutie pozvaných prísť na hostinu. Je absurdné, aké dôvody uvádzajú, keď sa snažia nájsť si výhovorku. Sú to jednoducho smiešne dôvody.

Pre Ježišových poslucháčov je nečakané hlavne to, ako si nóbl hostia vymenia svoje miesta so žobrákmi a mrzákmi.

Nálada a atmosféra okolo Ježiša je slávnostná. Ježiš prišiel, aby jedol v dome jedného farizeja. (v. 1) Prišli len pozvaní hostia. Jedla je nadostač. Ježiš lieči a káže. (v. 5.7-11.12-14) Jeden z prítomných, ktorý Ježiša pozorne počúva, zareaguje slovami: „Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve.“ To bol vlastne dôvod, prečo Ježiš vyrozprával toto podobenstvo.

Je fantastické byť v Božom kráľovstve a na hostine, ktorú pripravil sám Boh. Naša účasť však závisí od toho, či už dnes prijmem jeho pozvanie.

Dobrou správou pre teba je, že si na zozname pozvaných. To je veľká prednosť. Je len na tebe, ako odpovieš.

Pozrime sa, ako Boh pozýva do svojho kráľovstva.

NAJVÄČŠIE POZVANIE {V. 16}

Podobenstvo hovorí o veľmi bohatom mužovi, ktorý pripravil veľkú večeru. Aby sme tento príbeh lepšie pochopili, pozrime sa na jeho druhú časť. Vidíme, že na hostine už sú ľudia, ale dom ešte nie je plný.

Západné kresťanstvo zvyčajne odlišuje duchovné veci od materiálnych. Pre nás je to určitý paradox prirovnať Božie kráľovstvo k hostine. Je dobré si však uvedomiť, že v Starej zmluve nie je tento obraz hostiny ničím nezvyčajným.

Izaiáš napísal: „Hospodin zástupov pripravil na tomto vrchu všetkým národom hostinu s vybranými jedlami a vínami, s výdatnými jedlami a najlepšimi vínami.“ (Iz 25,6)

Židia predpokladajú, že Božie kráľovstvo začne veľkou hostinou, ktorú prichystá Pán Boh. Bude tu chlieb, ktorí Židia nazývajú „kráľovský chlieb“ a „chlieb nastávajúceho sveta“. Okrem toho tu budú rôzne druhy mäsa, rýb, hydiny, víno a rozličné druhy ovocia.

Naša predstava je možno viac duchovná. Ale aj Židia spájajú s Božím kráľovstvom najkrajšie, najväčšie a najvzácnejšie veci, aké si dokážu predstaviť.

Táto slávnosť bude najväčšia nielen preto, že všetko bude nádherne vyzdobené a všetkého tam bude hojnosť. Pravým dôvodom, prečo bude najväčšia, je, že ľudstvo bude zachránené od hriechu. To je ten najväčší dôvod k oslave. Cena bola draho zaplatená – ukrižovaním Ježiša Krista.

Ak narodeniny alebo svadba sú dôvodom k radosi a oslave, o čo viac záchrana od hriechu. Nechcel by si aj ty byť na tejto veľkej hostine? Nevieš ako sa tam dostať? Veď aj ty si medzi pozvanými. Nevieš o tom? Stačí len prijať pozvanie.

IGNOROVANÉ POZVANIE {V. 18-20}

Aby sme správne pochopili, čo sa vlastne stalo, priblížme si, ako v Ježišovej dobe hostina prebiehala. V niektorých častiach Stredného Východu tieto tradície stále pretrvávajú.

Hostina sa konala večer. Pozvaní patrili do rovnakej sociálnej triedy a boli to vždy len muži. Väčšinou to bolo po skončení práce. Pozvanie prebiehalo v dvoch etapách. Hostia boli pozvaní niekoľko dní či týždňov pred samotnou hostinou. Deň pred hostinou, keď už bolo všetko pripravené, hostia boli pozvaní opätovne s tým, že môžu prísť a hostina sa môže začať.

Všetko bolo potrebné dobre zorganizovať a zariadiť. Predstav si slávnostnú atmosféru – stoly sú plné dobrého jedla a pitia. Čisto oblečení a pekne upravení čašníci čakajú na pokyn hostiteľa, aby mohli začať podávať jedlá a obsluhovať. Hudobníci sú na pódiu a ladia si nástroje. Sieň je vyzdobená balónmi, girlandami a kyticami.

Všetko je pripravené, len hostia chýbajú. Prítomní netrpezlivo čakajú, kedy pozvaní prídu. Hostiteľ posielal sluhu, aby ich všetkých opäť pozval. Všetci čakajú, kedy sa ozvú prvé kroky a hlasy... Sluha sa však vracia so zlou správou. Hostia pozvanie odmietli.

To, čo Ježiš hovorí, je absurdné. Je nemožné, aby sa niečo také stalo. Pozvanie predsa dostali už pred niekoľkými týždňami, nie v poslednej chvíli. Slávnosť je pripravená podľa počtu ľudí, ktorí boli pozvaní. Každý má svoje rezervované miesto. Dôvodom k neúčasti môže byť naozaj len niečo náhle a neodkladné. Akýkoľvek iný dôvod hostiteľa zosmiešňuje a ponížuje.

Je zvláštne, že v našom príbehu sa zrazu každý vyhovára a odmieta pozvanie. Pre hostiteľa sú uvedené dôvody veľkou urážkou.

Prvý si kúpil pole a musí si ho ísť obzrieť. Ako si ho však mohol kúpiť a neobzrieť si ho? Kúpate si azda byt bez toho, aby ste si ho vopred obzreli? Aj keby mal akýkoľvek dôvod, tento večer je na zhodnotenie tejto kúpy naozaj nevhodný.

Podobný je aj prípad druhého pozvaného. Nekúpate predsa voly a až potom ich idete vyskúšať. Je to ako keby ste si kúpili auto a až potom idete na skúšobnú jazdu.

Tretia výhovorka je trochu vážnejšia — pozvaný sa oženil. Zrejme šlo o svadbu narýchlo, pretože pozvanie dostal oveľa skôr.

Výhovorky pôsobia veľmi nepresvedčivo. Všetko svedčí o tom, že hostina ich nezaujíma a neláka. Nevedí im, že hostiteľ zostane sám.

Nezaujímame aj my kresťania podobný postoj? Sme pozvaní a pozvanie sme prijali. Uverili sme a boli

sme pokrstení. Nehrozí nám však nebezpečie, že odmietneme účasť na hostine spasenia?

Zamysli sa nad tým, ktoré veci každodenného života sú pre nás neraz dôležitejšie ako Pán Boh. Priznávam, že ide o dôležité veci — vzdelanie, kariéra, biznis, živobytie, priateľstvo... Ak sme však sami voči sebe úprimní, pripustíme, že pravý dôvod nášho odmietnutia je vlastne to, že nechceme byť na hostine, nezáleží nám až tak na hostiteľovi. Chceme si žiť svojím životom; netúžime byť až v takom úzkom vzťahu s Bohom.

Je paradoxné, že najväčšiu hostinu ľudia najviac ignorujú a odmietajú.

Čo sa stalo v našom príbehu potom? Vidíme, že výhovorky pozvaných neprekazili hostinu. Pán vysielal sluhu, aby osobne pozval všetkých, ktorých stretne.

NAJVIAČ IGNOROVANÉ POZVANIE [V. 21-24]

Predstav si, ako sa musel hosťiteľ cítiť, keď sa dozvedel, že hostia pozvanie odmietli. Ježiš hovorí, že sa rozčúlil. Výdavky na hostinu boli predsa také veľké! Mal by teraz všetko mäso, ovocie i víno vyhodiť?

Nie, nič sa nebude vyhadzovať. Hostina sa uskutoční. Ak tí vážení a vyvolení neprídu, pozve nehostých.

Bohatstvo, luxus, hojnosť všetkého, drahé príbory, vzácne sady tanierov, nádherná a drahá výzdoba – a okolo stola sedia žobráci, chudáci a tuláci. Všetci sú špinaví, bosí, zapáchajú a na sebe majú handry.

Vôbec sem nepatria. Tu by predsa mala byť iná trieda ľudí, mali by tu byť len výnimoční. Ale nie, hostina je práve pre nich. Na začiatku podobenstva máme pocit, že pozvanie je vzácne a platí výnimočne pre pozvaných. Na konci podobenstva sa však situácia mení – pretože nikto z pozvaných neprišiel. Obmedzené množstvo miest na začiatku príbehu je zaujímavý kontrast k množstvu miest na konci príbehu – je tu miesto pre každého, kto prijme pozvanie a príde na večeru.

Pozvanie do Božieho kráľovstva človek nedostáva podľa nejakých zásluh. Nikto si ho nezaslúži.

Hostia pri Božom stole nie sú nijakí výnimoční ľudia, ale tí, ktorí prijali pozvanie. Znie to paradoxne,

ale tí, ktorí sa považovali za vyvolených a výnimočných usúdili, že hostina pre nich nie je až taká dôležitá.

ZHRNUTIE

Božie pozvanie do jeho kráľovstva je tým najväčším, ale zároveň aj najviac ignorovaným pozvaním.

„Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve.“ (Luk 14,15)

Budeš medzi tými, ktorí budú na Božej hostine? Vieš si predstaviť slávu a radosť, ktorú zakúsiš, keď tam budeš? Myslíš niekedy na Božie kráľovstvo?

Sú veci, ktoré sa ti zdajú dôležitejšie ako byť na tejto hostine? Na čo si sa naposledy vyhovoril, keď si odmietol pozvanie?

Ježiš nás pozýva, aby sme zoradili svoje poradie hodnôt a už dnes sa zúčastnili hostiny spasenia. Dobrou správou je, že v slávnostnej sieni je stále dosť miesta. Boh ťa pozýva, aby si vstúpil a prežíval radosť spolu s ním.

Účasť na hostine si nezaslúžiš; vlastne nikto si ju nezaslúži. Ak však prijmeš pozvanie a vstúpiš dnu, vyhral si. Hostina je pripravená na tvoju počesť!

DISKUSNÉ OTÁZKY

- » 1. Zamysli sa, ako by si toto podobenstvo aktualizoval a aplikoval na dnešnú dobu.
- » 2. Premýšľaj a skús opísať svoju predstavu o slávnostnej večeri v Božom kráľovstve.
- » 3. Kvôli akým nepodstatným veciam môže človek odmietnuť Božie pozvanie?
- » 4. Čo to prakticky znamená prijať pozvanie? Ako to vyzerá v praktickom živote? Ak človek prijme pozvanie, zmení sa jeho život?

PARADOXY KRÁLOVSTVA

Přednášky modlitebního týdne mládeže 2008

Technická redakce: Filip Podsedník

Fotografie na obálce: Photodisc

Fotografie na poslední straně: Marek Sochor

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, spol. s r.o.

Roztocká 5, Praha 6

Vydání první, Praha 2008

Vytiskla tiskárna ARTRON, s. r. o.

ISBN 978-80-7172-080-5

SEZNAM AKCÍ MLÁDEŽE V ROCE 2008

8. – 15. 3. Modlitební týden mládeže
15. 3. Závěr MTM (Martin a Banská Bystrica)
15. 3. – 16. 3. Worship camp (Kroměříž)
21. 3. – 24. 3. Jarní filmová škola 2 (Karolína)
29. 3. – 30. 3. Proficup (Horní Cerekev)

4. – 6. 4. PTD3-2
5. 4. Setkání AMICUS (Sázava)
11. – 13. 4. Sedlčanská rybička aneb o tom, co nás pálí...
12. 4. Havířovská nota
18. – 20. 4. 2. víkend ECHO
19. 4. Mnoho rúk a jedno poslanie (Trnava)

9. 5. – 11. 5. VOSA (Sázava)
17. 5. Pieseň v službe evangelia (Banská Bystrica)
23. 5. – 25. 5. víkend s EXIT 316
24. 5. folk a country festival – Tenkrát na Valašsku
30. 5. – 1. 6. Veletržní Brno

6. – 8. 6. PTD3-3
20. – 22. 6. BA Fest (Bratislava)
29. 6. – 6. 7. Gospel týden (Sázava)

6. 7. – 13. 7. English Camp 08 (Sázava)
3. 7. – 23. 7. Knižní evangelizace mládeže (Jindřichův Hradec)

3. 8. – 10. 8. **Kongres mládeže Českého sdružení**
(Soběšín u Sázavy)
17. 8. – 27. 8. Knižní evangelizace mládeže (Český Těšín)
24. 8. – 31. 8. **Kongres mládeže Moravskoslezského sdružení** (Protivanov)

12. 9. – 14. 9. Země živitelka (České Budějovice)
13. 9. Adventporta (Všechnovice)
19. – 21. 9. 3. víkend ECHO
19. – 21. 9. Východná Vysoká
3. – 5. 10. PTD3-4
17. 10. – 19. 10. Mírák (Ostrava)

22. 11. Pražská scéna
28. – 30. 11. PTDS
28. 11. – 30. 11. Festival Vysočina (Jihlava)

5. – 7. 12. PTD3-5
5. – 7. 12. Výroční setkání vedoucích mládeže v ČS
12. – 14. 12. Florbalový turnaj (Znojmo)
12. – 14. 12. 4. víkend ECHO
19. – 21. 12. PTD

BLIŽŠÍ INFO O AKCÍCH NAJDETE NA STRÁNKÁCH

ČS: <http://www.mladez.net> MSS: <http://www.poslitodal.cz> SZ: <http://www.casd.sk>